

2023

ŞUBAT

Sayı:82

\*Ücretsiz

Aylık Çevrimiçi Dergi  
www.cigdemim.org.tr

# ÇİĞDEMİN SESİ

**Sahibi:**

Çiğdemim Derneği Yönetim Kurulu  
adına Fatih Fethi Aksoy

**Yayın Kurulu:**

Dilek Yüceel, Elvan Akbay, Fatih  
Fethi Aksoy, M.Sinan Kayalığıl,  
Zuhal Yüksel

Tüm yayın hakları saklıdır. Yayımlanan yazı, görsel ve bilgiler kaynak gösterilmeden alıntılanamaz. İmzalı yazılarda görüşler yazarlarına aittir. Evrensel insan değerlerine ve barışçılığa aykırı olmamak, hakarete yönelmemek koşuluyla kişisel görüş açıklama özgürlüğünü kullanmaktan yanayız. Bu hususları hukuk uzmanı komşularımıza danışıp onay aldıktan sonra, sorumluluğu yazarına ait olmak üzere yayımlıyoruz.



Merhaba,

Bir genel kurulumuzu daha geride bıraktık. Üye sayımıza göre az da olsa, 60'ın üzerinde üyemizin katılımıyla gerçekleşen genel kurulumuzda İbrahim Engin, Mine Akın ve Ayşe Özkaya'ya onur üyeliği verildi ve 2023 yılı üyelik aidatı 75 TL olarak belirlendi.

Faaliyet raporları ve dilek-temenniler bölümünde 20'den fazla üyemiz söz alarak görüşlerini iletiler. Ayrıca bu genel kurulumuzda Cumhuriyetimizin 100.yılına kutlayacağımız 2023 yılı için özel etkinlikler planlanmasına karar verildi. Cumhuriyetimiz 100, derneğimiz 27 yaşında temasıyla yıl boyunca farklı etkinlikler planlanması için bir komisyon kurulması kararı aldık. Bu kurul sizlerden gelecek önerileri değerlendirip planlama yapacak. Komisyonda görev almak ve öneri iletmek için her türlü iletişim kanalıyla bize ulaşabilirsiniz.

Genel Kurulumuzda önceki dönem ibra edilerek, yönetim ve denetim kurulunun aynen bir dönem daha görev yapması kararlaştırıldı. Gösterdiğiniz güven ve desteğiniz için teşekkür ediyoruz.

2023 yılı birlikte çok daha güzel olacak.....

Sevgi, saygı ve hoşgörülle....

Fatih Fethi Aksoy

Çiğdemim Derneği YK Başkanı

 <p><b>Su Hayattır - 1</b> <b>Water is Life</b></p> <p><b>Diş fırçalarken, tırış olurken</b></p> <p><b>Turn off the tap when shaving and brushing your teeth!</b></p> <p><b>musluğu mutlaka kapatın!</b></p>	 <p><b>Su Hayattır - 2</b> <b>Water is Life</b></p> <p><b>Duşta kalma sürenizi kısıtlayın</b></p> <p><b>Take shorter showers</b></p>
 <p><b>Su Hayattır - 3</b> <b>Water is Life</b></p> <p><b>Sebze ve meyveleri su dolu kaptaki yıkayın, yılda 18 ton su tasarruf edin</b></p> <p><b>Wash your fruits and vegetables in a bowl of water and save 18 tons of water in a year</b></p>	 <p><b>Su Hayattır - 4</b> <b>Water is Life</b></p> <p><b>Su tasarruflu musluk başlığı kullanın</b></p> <p><b>Use water saving faucets</b></p>

## ÇİĞDEMİM DERNEĞİ ONUR ÜYELERİ

No	Adı soyadı	Açıklama	Yıl
1	Vecdi Seviğ	Kurucu Üye	
2	Selma Aksoy	Kurucu Üye	
3	Pervin Ersöz	Kurucu Üye	
4	Hayriye Akın	Kurucu Üye	
5	Hayrinüsa Nara	Kurucu Üye	
6	Fatih Fethi Aksoy	Kurucu Üye	
7	Halil Ferit Uyar	Kurucu Üye	
8	Vasıf Berik	Kurucu Üye	
9	Ümit Seviğ	Kurucu Üye	
10	Gülten Camcı	Kurucu Üye	
11	Beyhan Zülaloğlu	Kurucu Üye	
12	Tülay Korkmaz	Kurucu Üye	
13	Seval Özkaya	Kurucu Üye	
14	Nursun Koray	Kurucu Üye	
15	Nilüfer Saraçoğlu	Derneğin mevcut mekanının sağlanması	2015
16	Ali Salar	Derneğin elektrik sorununun çözülmesi	2015
17	Kemal Akın	Her türlü teknik destek.	2015
18	Erol Ünlüer	Zor zamanlardaki emekleri	2015
19	Yavuz Ahmet Demirden	Vefat eden TSM Koro şefimiz	2015
20	Cemil Turan	Kütüphane ve gazete çıkarılması	2016
21	Alper Taşdelen	Çankaya Belediye Başkanı Derneğe hizmetleri	2017
22	Fazlı Öztürk	Engelsiz Fotoğraf Topluluğu gönüllü öğreticisi	2018
23	Mehmet Erdoğan	Derneğin mevcut mekanının sağlanması	2019
24	Güler Kayam	Derneğimize 10000 isviçre frangı bağışından dolayı	2021
25	Timur Özkan	Gezi kitabımızın hazırlanmasına katkısından dolayı	2021
26	İbrahim Engin	Kültür Evi mekanının prefabrik ekipmanının temini ve nakliyesi	2022
27	Mine Akın	Eğitim Desteği projemize uzun süredir 2 öğrenci katkısından dolayı	2022
28	Ayşe Özkaya	Eğitim Desteği projemize uzun süredir 7 öğrenci katkısından dolayı	2022



Hasan Ali Yücel Çankaya Evi, İsmail Hakkı Tonguç salonunda komşumuz Enver Arcak'ın Duvarların Ardında belgeselini izledik. Evimize dönerken belgeselin bir yerindeki sözlerin önemini bir kez daha düşündüm. Mustafa Kemal, 4 Ocak 1923 günü Azerbaycan'ın Ankara'nın Cebeci semtindeki ahşap, iri gövdeli eski konaklarından birindeki sefaretinin geniş salonunda "Evleniyorum..." demişti. Yaşadığımız günün tarihini bir kez daha anımsamak istedim: 4 Ocak 2023 Çarşamba. Büyük kurtarıcının o haberi vermesinin üzerinden tamı tamına 100 yıl geçmişti.

Gazeteci İsmail Habip Sevük, o geceyi 26 Aralık 1938'de Cumhuriyet gazetesinde Atatürk'ten Hatıralar ve İbretler yazı dizisinde anlatırken, Gazi'nin "Evleniyorum" demesinin ardından masadakilerin hayret ettiklerini ve "Ciddi misin Paşam" demekten kendilerini alamadıklarını, bu sorunun yanıtının da "Ciddi ciddi, kat'i ve mukarrer (kesin ve kararlaştırılmış), evleniyorum" olduğunu yazmıştı.

Kurtuluş mücadelesi hedefine ulaşmış, silah bırakılması sağlanmış, Kasım ayı başında İstanbul'daki son Osmanlı kabinesi istifasını Padişah Vahdettin'e sunmuş, Padişah da İngiliz işgal güçlerinin himayesinde, bir gemiye binerek İstanbul'u terk etmişti. Böylece Osmanlı İmparatorluğu tarihe karışırken, günün koşullarını dikkate alarak halifelik makamına Türkiye Büyük Millet Meclis'i kararıyla 32. padişah Abdülaziz'in oğlu Abdülmecit Efendi getirilmişti. Şimdi sıra yeni devletin kurulmasına dönük kalıcı barış antlaşmasının imzalanması ve yönetim şeklinin belirlenmesine gelmişti.

Mustafa Kemal, Nutuk'ta da belirttiği gibi Meclis'in üzerine düşen görevi tamamladığını, hedeflenen biçimde yeni seçime gidilmesi gerektiğini düşünerek savaş sonrası Anadolu'daki durumu değerlendirmek ve yeni kararlar almak üzere 14 Ocak günü yurt gezisine çıkmaya karar verdi.

Şevket Süreyya Aydemir'in Tek Adam'da kullandığı sözcüklerle, "Büyük Millet Meclisinin içinde yollar gittikçe çatallaşıyordu. Bu meclis kurulurken yola beraber çıkanların öyle görünüyordu ki, artık yolları ayrılıyordu." Geleceği yeniden planlamak gerekiyordu. Gazi, ilk durağı Eskişehir'de gezinin nedenlerini de içeren konuşmalar yaptı, görüşlerini açıklarken şöyle dedi:

"Milletler, hakimiyetini geçici de olsa bırakacağı meclislere dahi lüzumundan fazla emniyet ve itimat etmemelidir. Çünkü meclisler dahi istibdat yapabilir."

İstanbul'dan gelen gazetecilerle İzmit'te buluştu. 16 Ocak akşamı 21.30'da başlayan toplantıda ilk soruyu Mustafa Kemal sordu:

"Konuşacağımız esaslı meseleler ne ise evvela onları tespit edelim. Hangi noktaları öğrenmek istiyorsunuz?"

Gazeteciler, merak ettikleri konuları sıraladılar, sorular yönelttiler. Bir soru da hilafet makamının geleceği hakkındaydı ve cevap o güne kadar hiç kimse tarafından dillendirilmemiş derecede açıktı:

"Hilafet başımıza bir beladır. Osmanlı padişahlığı hilafeti almadan evvel devrinin en parlak safhasını yapmıştır. Hilafeti aldıktan sonra da düşüş başlamıştır. En felaketli zamanımızda bizimle harp edenler arasında hilafet yüzünden bize bağlı olanlar da vardır."

Toplantıya katılan gazeteci Ahmet Emin (Yalman) Bey, geceyi şöyle özetleyecekti:

"O akşamın konuşması, gece üç buçuğa kadar devam etti. Geniş salonda bir arada yapılan yataklarımıza yorgun bir halde uzandık fakat şahit olduğumuz tarihi devrim hazırlığı o kadar önemliydi ki uzun zaman gözlerimizi kapayamadık, aramızda tartışmaya devam ettik. Bunlar belli ediyordu ki, Mustafa Kemal Paşa hedefine ulaşmıştı."



Gazi, İzmit'ten sonra, Bilecik, Bursa, Alaşehir, Salihli, Turgutlu, Manisa ve Menemen'de konuşmalar yaptı, yöneticilerin ve yöre halkının görüşlerini aldı, 27 Ocak sabahı, İzmir Karşıyaka'da trenden indi ve ölüm haberini yolda aldığı annesinin kabrini ziyaret etti.

Daha sonra şehre geçildi, Hükümet Konağı'nda büyük bir kalabalığın coşkusuyla karşılandı, akşam buradaki yemeğe katılanlara "Bütün başarılar yalnız benim eserim değildir ve olamaz" diye seslendi ve ekledi: "Başarılar, bütün milletin karar ve imanı ile çalışmasını birleştirmesinin neticesidir."

29 Ocak günü öğleden sonra Uşakizade'nin Göztepe'deki evinde yapılan sade nikah töreniyle Mustafa Kemal Ankara'da 4 Ocak günü söylediklerinde ne kadar ciddi olduğunu da gösterdi.

Lozan'dan gelen haberler, barış görüşmelerinin istenilen hızda gitmediği yönündeydi. Şubat ayının ilk günü Mustafa Kemal'in Anadolu gazetesine verdiği demeçte, "Müttefiklerin, Türkiye ve halkımızın varlığı ve gelişmesi için kesin şekilde gerekli olan şartları henüz kabul edip onaylayacak bir zihniyete gelmedikleri anlaşılıyor" demesinin nedeni de buydu.



**Mustafa Kemal İzmir'de**

4 Şubat'ta Latife Hanım ile bölgede geziye çıktı. İlk durak Alaşehir'de "Çalışmak demek, boşuna yorulmak ve terlemek değildir" uyarısında bulunan Gazi, 6 Şubat'ta Balıkesir'de Zağnos Paşa Camisinde katıldığı mevlitten sonra cemaate hitap ederken şöyle dedi:

"Hutbelerin halkın anlamayacağı bir dilde olması ve onların da bugünkü gerek ve ihtiyaçlarımıza temas etmemesi, halife ve padişah namını taşıyan baskıcıların arkasında köle gibi gitmeyi mecbur etmek içindi. Hutbeden amaç, halkı aydınlatma ve ona doğru yolu göstermektir."



**6 Şubat 1923, Balıkesir**

Kısa gezisinin ardından 17 Şubat'ta İzmir'de toplanan İktisat Kongresi'ne katılan Mustafa Kemal, bir gün sonra eşiyile birlikte Ankara'ya hareket etti. Eskişehir'de İsmet Paşa ile buluştu. İsmet Paşa Lozan konferansının çıkmaza girmesi üzerine yurda dönmüş, İstanbul'dan trenle Ankara'ya geçiyordu. Gelişmeleri yolda değerlendirdiler.

Tren Ankara garına girdiğinde peronda ellerinde çiçeklerle gelenleri karşılamayı bekleyen kalabalığı gören Latife Hanım'ın yanında Paşa'nın yaveri Salih (Bozok) Bey duruyordu. Çevreden duyulmayacak biçimde, "Elini sıktıklarınızın ismini kulağınıza fısıldayacağım" dedi.

Tren, vagonun kapısı Başvekil Rauf (Orbay) Bey'in hizasına gelecek biçimde durdu. Önden Mustafa Kemal indi, sonra eşinin elinden tutarak inmesine yardımcı oldu.

Falih Rıfkı Atay'ın betimlemesiyle "Oturulabilecek nesi var nesi yoksa yanmış bir Anadolu kasabası" görünümündeki kenti ilk kez gören Latife Hanım bozuk yolda sarsılarak ilerleyen otomobil ile Çankaya'daki bağ evine ulaştı. Az sonra Mustafa Kemal, Vekiller Heyeti toplantısına katılmak üzere evden ayrıldı.

4 Ocak 1923 gecesi Ankara'da verilen davetin ev sahibi Sefir İbrahim Abilof, İktisat Kongresi'ne katılmak üzere gittiği İzmir'de hastalanarak yaşama veda etti. Hariciye Vekili İsmet Paşa, İzmir'den aldığı üzücü haberi 23 Şubat günü Azerbaycan'ın Ankara temsilciliğine bildirdi:



"Azerbaycan Sefiri İbrahim Abilof Bey bu sabah İzmir'de saat yedide vefat etmiştir."

# ARAMIZA HOŞ GELDİNİZ



Ocak ayı içerisinde üyelik başvurusunda bulunan ve Yönetim Kurulumuz tarafından üyeliği onaylanan **Şükran Burum, Birsal Berik, Nurdan Düzağaç, Ethem Ünal, Necla Vahaboğlu, Fatma Sevil Sarıcı, Ömer Pehlivan ve Nur Ateş'e** aramıza hoş geldiniz diyor, bu gönüllü desteklerinden dolayı teşekkür ediyoruz.

Henüz üye olmayan komşularımızı da aramızda görmek istiyoruz. Üye formunu doldurup bir fotoğraf vermeniz yeterli. Yıllık üyelik aidatımız 75 TL.dir. (18-25 yaş gençler için 1 TL.)

Üyelik kartlarınızı derneğimizden alabilirsiniz. Üyelik aidatlarınızı ve her türlü bağışınızı makbuz karşılığında derneğimize ödeyebilir veya aşağıdaki hesap numarasına gönderebilirsiniz.

**T.İş Bankası Ankara Çukurambar Şubesi 4379 – 0001560**  
**IBAN NO: TR73 0006 4000 0014 3790 0015 60**

Ocak ayında aidat ödemelerini yapan aşağıdaki üyelerimize teşekkür ediyoruz. İlk ayda aidat ödeme oranımız %25'e ulaşmıştır. Tüm üyelerimize bu duyarlılıkları için teşekkür ediyoruz.

Ahmet Yengind	Ebru Poyraz	Güliden Karataşlıoğlu	Mahmut Yüksel	Nevin Özaydın	Seval Tanık
Alev İlğaz	Elman Yurdakul	Gülemser Dinger	Mehmet Ali Mete	Nihan Gider Işıkman	Sevim Erdal
Aslı Bilge	Elvan Akbay	Güler Ercan	Mehmet Ali Özok	Nilgün Türker	Sevim İrem Acar
Asuman Eraykutlar	Emel Çam	Gülin Erbalcı	Melahat Önal	Nuran Güveli	Sevinç Acarkuzu
Asuman Konar	Emine Ferhan Sabuncuoğlu	Gülsen Özkan	Melih Karakadoğlu	Nuray Filyos	Sıla Nur Kiliç
Atıla Yıldırım	Emine Gönül Şişko	Gülsen Türkşanlı	Meliha Bilge	Nurcan Poyraz	Sultan Serpil Yücesoy
Ayla Kal	Emine Hülya Demir Sevinç	Hacı Balyürek	Meltem Mirzaoğlu	Nurcan Yenginol	Sümbül Topçu
Aynur Sayar	Emine Yamaç	Hale Güneş	Meral Yıldırım	Nuriye Özdemir Tek	Şebnem Kıyan
Aysit Tansel	Emir Candaş Sevinç	Haluk Filiz	Mete Tiftikçioğlu	Nurtaç Hasaltuntaş	Şevki Chat Taneri
Ayşe Canan Aydemir	Erdem Emre	Harun Tank	Mihriban Sezen	Nurten Ergen	Şule Çnar
Ayşe Duman Tavukçuoğlu	Ergün Nusret Taşatan	Hasan Hüseyin Aslan	Muhammet Sinan Kayaligil	Orçun Çolak	Şükran Burum
Ayşe Karahan	Ethem Ünal	Hasan Suat İlğaz	Muharrem Dinger	Osman Fazıl Kurutlu	Şükran İlkalar
Ayşe Menekşe Öncü	Ezgi Pekşen Soysal	Hatice Gülben	Muhteşem Yeniaras	Ömer Pehlivan	Tahir Bilge Arslanoğlu
Ayşe Zuhal Alpaydın	Fahri Yaşar Akdoğan	Hatice Özkan	Mustafa İsmet Yakşı	Özgen Bakır	Tuncay Gökdoğan
Ayşegül Akman	Fahriye Semra Muhsinoğlu	Hatice Yıldız	Mustafa Levent Filyos	Özlem Ergon Cerit	Tuncer Korkmaz
Ayşen Sanbur	Fatih Fethi Aksoy	Havva Gülsüm Arifoğlu	Muzaffer Çetin	Perihan Vural	Turhan Demirbaş
Ayten Yücel	Fatma Engin	Himmat Toprak	Muzaffer Tekel	Pınar Aydın Odwyer	Tülay Korkmaz
Bedriye Özgenç	Fatma Gökmen	İşık İşman	Mübeher Özbeğ	Rabiye Akın	Tülün Ulusoy
Behice Deniz Bayhan	Fatma Atalay	İşin Övül	Müjdem Demet Yücelgen	Saliha Sabahat Yırtıcı	Tülünay Sart
Behice Egemen	Fatma Sema Kendir	İbrahim Engin	Münire Şule Berk	Sami Serdar Çağatay	Umut Acar
Belir Tedimer	Fatma Sevil Sarıcı	İhsan Urcan	Mürşide Semra Çitiloğlu	Selma Aksoy	Ümmügülsüm Nurcan Arıkan
Berat Dilek Yüceel	Fatma Sezen Can	İnci Aksu	Nalan Apaydın	Sema Kürekçi	Vedia Havva Abugoş
Bestami Okur	Fatma Yurdanur Dündar	İrem Tomak	Nalan Aydın	sema yarar	Yasemin Pehlivan
Betül Yavuz	Fidan Baysan	İslam Cumhuriyet	Nazire Elgin	Semih Gürsay	Yurdaer Erkol
Beyhan Ergon	Filiz Hodul	İsmail Dülger	Neda Vahapoğlu	Sengül Genç	Zafer Kaplan
Beyhan Zülaloğlu	Gökçen Yıldız	İsmet Şipal	Nefise Öke	Sepren Öncü	Zafer Sönmez
Defne Akıncı Midas	Gökem Balyürek	Kemal Akın	Neriman Acar	Serpil Konak	Zehra Kıracağı
Dilce Ecem Aksoy	Gül Balcı Karaköse	Keziban Ateş	Neriman Hızal	Serpil Kaymaz	Zehra Özen
Doruk Beyazpınar	Gül Berna Sönmez	Kübra Tülay Uluöz	Nermin Şule Gencer	Serpil Sevgen	Zekiye Sannay
Durdunaz Pelin Gökçen Sayar	Gülcan Özkan	Mahmut Gök	Nesrin Erbalcı	Servet Yıldız	Zübeyde Öztürk
Ayten Beyenir	Gloria Yumurtacı	Arzu Duran	Zümrüt Tiftikçioğlu	Zühal Yüksel	Zühal Özden

## ESKİ UZUN KIŞ GECELERİNDEKİ KOMŞU BULUŞMALARI H. Suat Ilgaz – Hanedan Apartmanı

Günümüzde giderek yok olmaya yüz tuttuğunu üzülen gözlemlediğim komşuluk ilişkilerini düşündükçe; eski yıllardaki samimi, sıcak komşulukları ve o komşularımızı anımsıyor ve özlüyorum. Bu nedenle, Çiğdem Derneğinin komşuluğu geliştirmek amacıyla düzenlediği çeşitli etkinlikleri çok önemsiyorum. Dernek binasının yanına yapılan yarı kapalı bekleme alanındaki kuzine sobayı görünce birden; eski uzun kış gecelerinde, evlerde kuzine soba başında gerçekleştirilen sıcak, samimi, keyifli komşu buluşmalarını hatırladım.



Mahallelerin henüz yüksek bloklara, sitelere dönüşmediği; insanların müstakil evlerde, ya da az katlı apartmanlarda yaşadığı yıllarda, başta komşular olmak üzere aynı sokakta oturan hemen herkes birbirini tanırdı. Hele kapı komşuları, insanlara en yakınlarından bile daha yakındı. Birinin başı ağrısa, hastalansa ilk koşan kişi, elinde bir tas sıcak çorba ile kapı komşusu olurdu. Hastalık süresince kendi evinde pişen yemekten mutlaka hasta komşuya da getirmek, günde birkaç kez gelip halini hatırlamak, varsa acil yapılacak işlerini halletmek adettendi. Evlerde, sevilen yöresel veya çevreye kokusu yayılan bir yemek pişirilmişse, ya da değişik bir yemek yapılmışsa, mutlaka bir tabak da komşuya verilir. Tabi ki komşu da o tabağı asla boş olarak geri göndermez; kendi yaptığı bir yiyecekte, börekten veya kekten koyarak iade ederdi. Bunlar, komşuluğun değişmez kurallarıydı. Çocuklar komşu kadınlara, isimlerinin sonuna “hanım teyze”; komşu erkeklere de “bey amca” ekleyerek hitap ederlerdi. Bu hitap şekli hem nezaket, hem de saygı ifadesiydi.

Şimdilerde aynı apartmanda, hatta karşılıklı dairelerde oturduğu halde insanların birbirini tanımadığını, zaman zaman asansörde karşılaşıldığında bir günaydın ya da merhabanın bile neredeyse zoraki söylendiğini gördükçe; 40-50 yıl içerisinde eski sıcak, samimi komşuluk ilişkilerinden bugünlere nasıl geldiğini düşünüyorum ve o komşulukları özlüyorum.



Bu nedenle, “Nerede o eski kış geceleri?” diye başlayarak; kuzine sobanın ısıttığı sıcacık bir odada komşuların toplandığı uzun ve keyifli kış gecelerini, hatırladığım kadarıyla anlatmaya çalışacağım.

Bu buluşmalar kış boyunca sık sık tekrarlanır; her seferinde bir başka komşunun evinde bir araya gelirdi. O yıllarda kalorifer pek yaygın değildi. Evler çoğunlukla soba ile ısınırdı. Kuzine sobalar ise adeta bir teknoloji harikası idi. Çünkü evi ısıtırken, aynı anda içindeki kapaklı fırın bölümünde tepsi ile börek kızartılır ya da güveç pişirilir; alttaki küllükte sıcak küller içine patatesler gömülerek közlenirdi. Üzerindeki çaydanlık ve demlikte her an çay hazır. Özellikle mavi renkli emaye çaydanlıklar adeta bu

sobaların ayrılmaz birer parçası gibiydi. Soba üstünde yemekler pişirilir, kestane kebab yapılır, tencerede mısır patlatılır, demir maşa konularak ekme kızartılırdı. Sobada kızaran ekmeğin o mis gibi kokusu hala burnumdadır. Ayrıca her zaman üzerinde olan güğümde sürekli sıcak su bulunurdu. Özellikle kadınlar bulaşık yıkarken, yaşlılar abdest alırken bu sıcak su çok işlerine yarardı. Eğer ev halkından biraz üşütmüş olan, ya da öksüren varsa ıhlamur kaynatılırdı.



Kısacası kış gecelerinde kuzine sobalı bir odada toplanmanın keyfi bambaşkaydı. Televizyondan önceki yıllarda mutlaka bir yandan radyodan fasıl ve yurttan sesler programlarıyla, radyo sanatçıların söylediği şarkı ve türküler dinlenir; bir yandan da çaylar eşliğinde sohbet edilirdi. Bu arada kuzinede kızarmakta olan böreğin kokusundan, pişip pişmediği anlaşılırdı. Fırının kapağı açıldığı anda bütün odaya enfes bir börek kokusu

yayırdı. Börekle birlikte çay da hazır olurdu. Çayların yanında, kuzineden yeni çıkmış, çıtır çıtır kızarmış, dumanı üzerinde ıspanaklı, peynirli, kıymalı ya da patatesli börekler afiyetle yenilirdi. İlerleyen saatlerde közlenmiş patatesler ve kestane kebaplar ortaya gelirdi. Bunlardan sonra genellikle sırada meyve olurdu. O yıllarda insanlarda kilo alma korkusu henüz yaygın olmadığı gibi, aksine sağlık için iştahlı olmak ve çok yemek gerektiğine inanılırdı. Odadaki börek, kestane ve közlenmiş patates kokularını biraz bastırın diye, yenilen portakalların kabuklarından parçalar sobanın üzerine konurdu. Yanan portakal kabuklarının güzel kokusu odaya hızla yayılır, diğer kokuları anında bastırırdı.



Kışın geldiğinin en önemli göstergelerinden biri de, geceleri sokaklarda “boza” diye bağırarak boza satan seyyar satıcıların ortaya çıkmasıydı. Bozacının sesi duyulduğunda hemen çağrılır, bozacının güğümündeki bozadan, elindeki litrelik ölçü kabıyla istenilen miktarda alınır. Kış geceleri uzun olduğundan, ilerleyen saatlerde misafirlere sarı leblebi ve tarçınla birlikte boza ikram edilirdi.

Kadınların büyük çoğunluğu sohbet ederlerken, bir yandan da örgülerini örerlerdi. Arada bir örgülerini birbirlerine gösterip, örneği hakkında görüş alırlardı. Bazı kadınlar ise tığ işi veya iğne oyası yapar ya da kasnakla kanaviçe işlerdi. Eğer o akşam radyo tiyatrosu varsa, gözler işlerde, kulaklar radyoda olur; herkes pür dikkat dinler, ardından uzun uzun yorumlar yapılırdı.



Bu arada sobanın ateşi geçmeye yüz tutup da odanın sıcaklığı düşmesin diye, ev sahibi belirli aralıklarla sobanın hemen yanında bulunan kömür kovaşından kürek kürek kömür atardı. Kömür atıldıktan biraz sonra ateş tekrar harlanır, hatta bazen sobanın dışı nar gibi kızarırdı. Odanın sıcaklığı da anında yükselirdi. Eğer sobayı canlandırmak için odun da atılmışsa, birazdan o odunlar alev alır ve çıtır çıtır sesler çıkararak yanmaya başlardı. Kısacası soba ile ısınmak oldukça zahmetliydi ama keyfi de bir başkaydı.

Çoğunlukla evlerde sadece bir odada soba yandığı için çocuklar da bu odada hem ödevlerini yapmaya çalışırlar, hem de büyüklerin sohbetlerine kulak kabartırlardı.

Kış gecesi komşu buluşmalarının vazgeçilmez eğlencelerinin başında tombala gelirdi. Tombalaya başlandığında, her ne hikmetse bütün çocukların dersleri de bitmiş olurdu. Öyle olunca, oyuna çocuklar da katılırlardı. Bu arada çaylar sürekli tazelenirdi.

Eğer evde yaşlı bir nine varsa, onun anlattığı masalları, özellikle çocuklar büyük bir merakla dinlerlerdi. Dinleyenlerin ilgisi fazla olursa nine, masala ilaveler ve değişiklikler yapardı. Sonra bir de bakardık ki, daha önce defalarca dinlediğimiz bir masal, uzamış da uzamış, bambaşka bir hal almış.

Kış gecesi buluşmaları eğer hafta sonu akşamlarında yapılıyorsa, ertesi gün okul olmadığı için çok daha geç vakitlere kadar devam ederdi. Çocukların dersleri olmadığından, onlar da oyunlara, eğlencelere erkenden katılırlardı.

Bu gecelerde çok sevilen eğlencelerden biri de fincan oyunuydu. Bu oyunda katılımcılar iki gruba ayrılırdı. Bir taraf, tepsi içindeki fincanlardan birinin altına yüzük saklar; diğer taraf bu yüzüğü bulmaya çalışırdı. Çok keyifli bir oyundu.

1960'lı yıllarda Ramazan ayı kış mevsimine denk gelmişti. Öyle olunca da özellikle hafta sonu gecelerindeki komşu buluşmaları çoğunlukla sahura kadar sürer, hiç kimsenin aklına uyumak gelmezdi. Buluşmaya gelirken komşular beraberlerinde sahur için yiyecekler de getirirlerdi. Sahur vakti geldiğinde, o saate kadar yenilip içilen onca şey hazmedilmiş ve acıkılmış olacak ki, el birliğiyle bir de güzel sahur sofrası kurulurdu.







Eğer o kış gecelerinde kar yağıyorsa, tabii ki çocukların aklı dışarıda olurdu. Derslerini bitirdikten sonra çocuklar genellikle sokağa çıkıp kar topu oynarlar, kardan adam yaparlar ve kayarlardı. Onlar karın keyfini çıkarırken, büyükler de ara ara pencereden çocukları seyrederdiler. Dışarıda neşeyle oynayıp, karlarda yuvarlandıktan sonra epeyce üşüyen ve ıslanan çocuklar sonunda mecburen içeri girerlerdi. Ama mutlaka içlerinden biri, eve gelirken yanında saklayarak bir kartopu getirir; kapıyı açana atıverirdi. Bu şakaya hep birlikte gülünürdü. Üşümüş çocuklar hemen sobanın başına geçer; ellerini, ayaklarını ısıtırlardı. Aslında soğuktan kıpkırmızı olmuş ellerini sobaya tuttuklarında ilk anda bir sızlama ve karıncalanma hissedilebilirdi, ama çocuklar o kadar üşümüş

olurlardı ki, buna aldırılmazlardı bile. Islanmış eldivenler, bereler, kabanlar ve botlar kurumaları için sobanın yanına konurdu.

Evlere dönme vakti geldiğinde, gecenin tadı herkesin damağında kalmış olurdu ve bir sonraki buluşma ipe çekilirdi.

(Not: Yazıdaki fotoğrafların bir kısmı internetten alınmıştır.)

Genel Kurulumuzda 2023 yılı için üyelik aidatı yıllık 75 TL olarak belirlenmiştir.

Aidat, bağış ve burs fonu ödemelerinizi makbuz karşılığında derneğimize ödeyebilirsiniz. Ödemeleri aşağıdaki banka hesabımıza da yatırabilirsiniz.

T.İş Bankası Ankara-Çukurambar Şubesi ( 4379-0001560)

TR73 0006 4000 0014 3790 001560

**LÜTFEN MAHALLE İÇERİSİNDE ARAÇ KULLANIRKEN HIZ YAPMAYALIM!**

# TEŞEKKÜRLER



Bildiğiniz gibi, sizlerin desteğiyle, lise ve üniversite öğrencilerine eğitim desteği veriyoruz. Bu yıl için 27 öğrenciyi belirledik ve aylık 500 TL. olarak ödemeye başladık.

Önümüzdeki dönemde bunu devam ettirmek için desteklerinizin devam etmesini bekliyoruz.

2023 yılı Ocak ayı içerisinde burs fonumuza destekte bulunan aşağıdaki komşularımıza teşekkür ediyoruz. Desteklerinizi makbuz karşılığında derneğimize verebileceğiniz gibi

T.İş Bankası Ankara Çukurambar Şubesi 4379 – 0001560

IBAN NO: TR73 0006 4000 0014 3790 0015 60 numaralı hesabımıza da yatırabilirsiniz.

Aydan Akyurt	500,00	Fatma Gökmen	200,00	Meliha Bilge	500,00
Aynur Sayar	800,00	Gamze Karakul	150,00	Muhteşem Yeniaras	100,00
Aysun Başkoca Cebeci	3.000,00	Gönül Öner	1.000,00	Necla Öztürk	100,00
Berrin Uçkun	500,00	Görkem Türker	1.000,00	Nuran Güçlübacak	500,00
Birsen Çınar	150,00	Gülcihan Gökdoğan	200,00	Nurcan Avşar	50,00
Cemal Keskin	250,00	Gülşen Çi	200,00	Nurşen Eroğlu	100,00
Çağrı Acar	150,00	Hatice Özkan	300,00	Pınar Aydın Odwyer	500,00
E.Ferhan Sabuncuoğlu	100,00	İrem Tomak	100,00	Sevim Erdal	200,00
Emir Candaş Sevinç	500,00	Keziban Ateş	100,00	Sümbül Topçu	125,00
Ertan Doğmuş	50,00	M.İsmet Yakşı	1.000,00	Yadigar Ayşe Drıcan	500,00
Fatma Alev Akman	100,00	Melahat Önal	1.000,00	Zehra Kıracı	200,00

# BİRLİKTE GÜÇLÜYÜZ



Pazartesi gibi alelade bir günde, saat de diyelim ki iki buçuk suları. Yani öğle yemeğinizi yemişsiniz, ya da kesin aralıklı oruç yapıyorsunuz ve kahvaltınızı ancak yapmışsınız. Belki o gün için anlamlı bulduğunuz birkaç iş var koşturacağınız ama ekseriyetle öteliyorsunuz. Ya da yapmaya değer hiçbir şeyiniz yok. Öylece uzanmışsınız, elinizde telefon, önünüzde bir başka ekran daha. Bir mesaj geliyor, bankalardan, numaranızı ele geçirmiş bahis sitelerinden ya da dikkatli araç kullanmanızı salık veren EGM'den olduğunu düşünüp daha eğlenceli dünyanıza devam ediyorsunuz.

Ama çok geçmeden tüm whatsapp gruplarınıza ardı ardına mesajlar düşüyor. Duydun mu? Gördün mü? Seninki kaç? Doğrulup açıyorsunuz birini, yazışmalar çoktan uzamış, herkes bir tarih göndermiş ve bir de geri sayım görseli. Başa dönmeye çalışıyorsunuz. Ayten yazmış: "Herkes ölüm tarihi gönderilmiş". Her lafa atlayan Mukaddes durmamış, "saniyesine kadar". "Şaka olmalılar, arkadaşlar inanmayın"lar, "ya doğruysa"lar havada uçuşuyor. Mukaddesin 95'i görecek olmasına içerleyerek mesaj kutunuzu açıyorsunuz. Ve orada bir tarih.. 23 Ekim 2025! Veya 12 Mart 2045! Eğer şu anda cep telefonunuza öleceğiniz tarih düşseydi ve hemen elinizin altında bir geri sayım başlasaydı, aynı hayatı yaşayabilir miydiniz?

Yazarlığını ve yönetmenliğini Belçikalı yönetmen Jaco Van Dormael'in yaptığı film, insanların ölüm tarihleri Wikileaks belgeleri gibi sızdırılsaydı (deathleaks) ne olacağını sorguluyor. İnsanlık için Tanrı'nın yeri değişir miydi? Bu sorgulama Tanrının kızı Ea'nın prologu ile başlatılıyor. "Tanrı var ve Belçika'daki 3+1 bir evde karısı ve kızı ile yaşıyor." Ea, babasına öfkesini insanların yanına inip nasıl olacağını bilmesede yeni bir düzenin mümkünlüğü fikri ile birleştiriyor ve kendisine birbirinden absürt hayatları ile 6 yeni havari buluyor.

Gerçek üstü bir kara komedi olarak sunulan film, bir taraftan ağır ve sarsılmaz tabuları profesyonel bir şekilde eleştirirken, bir taraftan da romantik bir bakış açısı ile daha iyi bir insan olmaya doğru arkamızdan itekliyor. Herkesin bir şarkısı olduğunu söyleyen Ea, havarilerinin kalbine kulağını dayayıp onlara hayatlarının çözülmesini sağlayacak rüyalar hazırlarken, öfkeli bir Tanrı insanlık için yasalar oluşturuyor:

Yasa 2127: Yeterli uyku, her zaman on dakika daha fazladır.

Yasa 2125: Ekmek dilimi her zaman reçel sürülen tarafa düşer, yoksa reçel yanlış taraftadır.

Yasa 2218: Diğer sıra hep daha hızlı ilerler.

Sistemin dayattığı kariyer odaklı hayatın en iyi temsilcisi olan Jean-Claude oturup kaldığı parktaki bir kuşa "Gidilecek o kadar güzel yer varken neden bu ağacın altında olduğunu" sorup çevirmenliği yapan Ea'dan: "Sordum. O da aynı şeyi senin için söylüyor," cevabını alıyor.

Kaderin elinden öte bir şey olmadığına inanan bir katil, ancak aynada kendine sarılarak sevgiye giden yolda bir adım atıyor.



Filmin sonunda, yollarından bir hayli sapmış olan tüm bu insanlar Ea'nın desteği ile sevgide, saflıkta ve samimiyette buluşuyorlar. Ve, bu buluşma gökyüzünün bile çiçek desenli olması gerektiğini düşünen kadın bir Tanrı'nın eli ile perçinleniyor. Dormael, film boyunca Tanrı'dan insana giden bir bakış açısı sunsa da, filmin sonunda kendini iyiye yönlendiren insanların daha iyi bir Tanrı'yı oluşturduklarını da gösteriyor.

Belki suç Tanrı'da değil bizdedir.  
Sahi, sizin kalbinizin şarkısı nedir?





# ÇİĞDEMİM DERNEĞİ



Çiğdem Mah. 1551.Cadde 14-A Çankaya/Ankara

+90 312 2852047

+90 530 6609583



dernek@cigdemim.org.tr

www.cigdemim.org.tr



0507 8685770



**ÇİĞDEMİM DERNEĞİ TOPLULUK-ATÖLYE ÇALIŞMALARI PROGRAMI**

GÜN	SAAT	TOPLULUK-ATÖLYE ÇALIŞMASI	YER	ÖĞRETİCİ
PAZARTESİ	20:00-22:00	EDEBİYAT TOPLULUĞU ( HER AYIN SON PAZARTESİ)	KÜLTÜR EVİ	
	20:00-22:00	TEMEL BRİÇ ATÖLYESİ (BAŞLANGIÇ)	KÜTÜPHANE	MUSA ERASLAN
	18:00-20:00	FOTOĞRAF PROJE ATÖLYESİ	KÜLTÜR EVİ	FAZLI ÖZTÜRK
SALI	11:00-16:00	KIRKYAMA (PATCHWORK) ATÖLYESİ	KÜLTÜR EVİ	AYTÜL AKSONGUR
	18:30-20:00	İNGİLİZCE KONUŞMA TOPLULUĞU	KÜTÜPHANE	ALEV AKMAN
	20:00-21:30	RİTİM ATÖLYESİ - YETİŞKİNLER	KÜLTÜR EVİ	BÜLENT BALCI
ÇARŞAMBA	19:30-22:00	SİNEMA-BELGESEL-SÖYLEŞİ	HASAN ALİ YÜCEL ÇANKAYA EVİ	
	20:00-22:00	BRİÇ TOPLULUĞU - OYUN GRUBU	KÜTÜPHANE	MUSA ERASLAN
PERŞEMBE	11:00-16:00	EL SANATLARI ATÖLYESİ 1.GRUP	KÜLTÜR EVİ	NİLGÜN TÜRKER
	20:00-22:00	TEMEL BRİÇ ATÖLYESİ (BAŞLANGIÇ)	KÜTÜPHANE	MUSA ERASLAN
	19:00-21:00	FOTOĞRAF ATÖLYESİ	KÜLTÜR EVİ	TACETTİN TEYMÜR
CUMA	11:00-16:00	EL SANATLARI ATÖLYESİ 2.GRUP	KÜLTÜR EVİ	NİLGÜN TÜRKER
	19:00-21:00	TEMEL FOTOĞRAFÇILIK EĞİTİMİ	KÜLTÜR EVİ	TACETTİN TEYMÜR
CUMARTESİ	10:00-11:00	ÇOCUKLAR İÇİN UKULELE	KÜLTÜR EVİ	ECE APAYDIN
	12:30-13:30	RESİM ATÖLYESİ - ÇOCUKLAR	KÜLTÜR EVİ	YASİN YURTOĞLU
	13:30-14:30	DÜŞÜNCE ATÖLYESİ ÇOCUKLAR 10-13 YAŞ	KÜTÜPHANE	BURCU AÇIKALIN YAVUZ
	14:30-16:30	ÇOCUK MECLİSİ	KÜTÜPHANE	MELİHA BİLGE
	16:30-17:30	DÜŞÜNCE ATÖLYESİ ÇOCUKLAR 6-9 YAŞ	KÜTÜPHANE	BURCU AÇIKALIN YAVUZ
	14:00-17:00	RESİM ATÖLYESİ -YETİŞKİNLER	KÜLTÜR EVİ	DİLEK TOKGÖNÜL YASİN YURTOĞLU
PAZAR	11:00-12:00	ÇOCUKLARLA DRAMA ( 7-10 YAŞ)	KÜLTÜR EVİ	SİNEM ERDEM
	13:30-14:30	GİTAR ATÖLYESİ 1.GRUP	KÜLTÜR EVİ	BÜLENT ALIÇ
	14:30-15:30	GİTAR ATÖLYESİ 2.GRUP	KÜLTÜR EVİ	BÜLENT ALIÇ
	15:30-16:30	GİTAR ATÖLYESİ 3.GRUP	KÜLTÜR EVİ	BÜLENT ALIÇ
	16:30-17:30	GİTAR ATÖLYESİ 3.GRUP	KÜLTÜR EVİ	BÜLENT ALIÇ
	16:00-18:00	TSM KOROSU	ORTAOKUL	AZİZ ÇAĞATAY

**ATÖLYE VE TOPLULUK ÇALIŞMALARINA  
KATILMAK İSTİYORSANIZ LÜTFEN BİZİMLE  
İLETİŞİME GEÇİNİZ.**

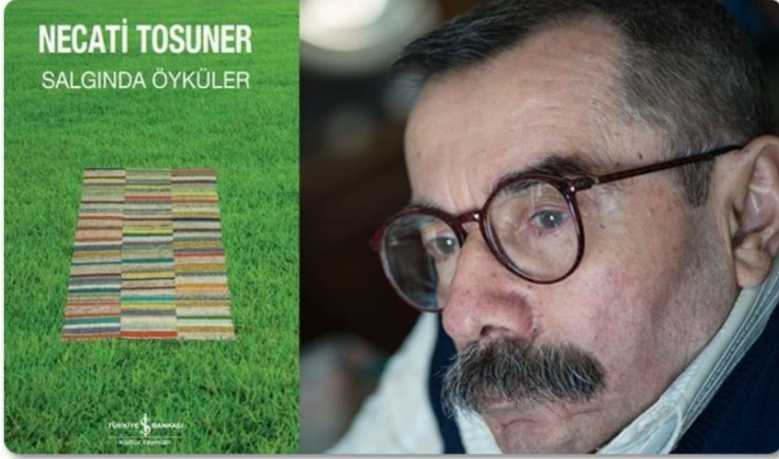
## NECATİ TOSUNER'İN SALGINDA ÖYKÜLER KİTABINA ÖZNEL BİR BAKIŞ



### **A.Dilek Şimşek – Aile Hekimi (Erdoğan Şahinoğlu ASM)**

Necati Tosuner'in Salgında Öyküler isimli kitabı Ağustos 2022'de İş Bankası Kültür Yayınları tarafından basılmış. Son sayfasındaki notta 5 Aralık 2020'de bitirildiği belirtiliyor. Seksen beş sayfada yer alan yirmi iki farklı öykü bir bütün oluşturmakta. Öyle bir bütün ki pandemi döneminin izolasyonuna oldukça farklı bir bakış açısıyla ışık tutuluyor. Yaşlı, hasta, yalnız bir yazarın gözünden.

Kitabın bana göre en çarpıcı yeri, girişindeki sağlık çalışanlarına hitaben yazılmış olan yazı. Pandeminin ilk döneminde, aşılardan bulunmasından önceki dönemi kastediyorum, oldukça yoğun bir dönemi büyük bir istek ve özveriyle çalışmış, çok ağır bir Covid atlatmış ve sevdiklerini kaybetmiş bir doktor olarak söylüyorum bunu. Oldukça etkileyici olan giriş paragrafından usta yazarın aslında pandemi döneminde bir sağlık çalışanı olmanın ne demek olduğunu hissettiği, döneme özgü bir tanımlama yaptığı cömertçe sunduğu saygısı, sevgisi ve hayranlığı ile kesinlik kazanıyor. “Kendilerini gelecek için ölüme bırakanlara” tanımlamasını çok az insandan duyduk. Bu kitap kendi bağlamında ve pandemi bağlamında unutulmaz detaylarla farklı bir öykü seçkisi sunmakla birlikte bir dönemin belgesi olma niteliğini taşıyor.



İlk öykünün adı *Adım Adım, Yudum Yudum*. Bu öyküde “Söylentili günlerin uzayıp gidişi. Gidemeyişi. Söylentili söylentili uzayıp duruşu. Duramayışı.” gibi kısa ve yüklemsiz cümlelerle beklemenin ve bilinmezliğin kaygısı ustalıkla aktarılmış.

Bir başka öykünün başlığı “Dün Beklenen Gelecek Değil, Bugün Beklenen Gelecek.” Sadece bu başlık bir başına karantinede olmayı, bir umut taşımayı özetlemiyor mu?

Karantinanın ilk döneminde hayatın durma noktasına gelmesiyle yaşantılarına yeni bir yön vermeyi planlayan, kendileriyle baş başa kalma olanağı olarak değerlendiren, yoğun tempolarının azalmasıyla istedikleri şeylere yönelen, olup biteni anlamaya çalışan, kulaktan dolma bilgilerle panikleyen ya da ne olursa olsun her şeye boş veren ve benzeri birçok insanın ortak noktası, bıkkınlıktı. Necati Tosuner “Günler Getirdikçe Getiriyor Bıkkınlığı” başlığıyla o döneme bir not düşüyor. İnsanlığın virüsle savaşta ortak silahı olan çamaşır suyu kokusu burnumuzdan çoktan gitti belki, ancak bu kitaptaki “Mikrop karşısındaki o yenilginliğimizin bayraklaşan bir simgesi olarak “kalsın geleceğe çamaşır suyu!” cümlesi ile belleğimizde kalacak.

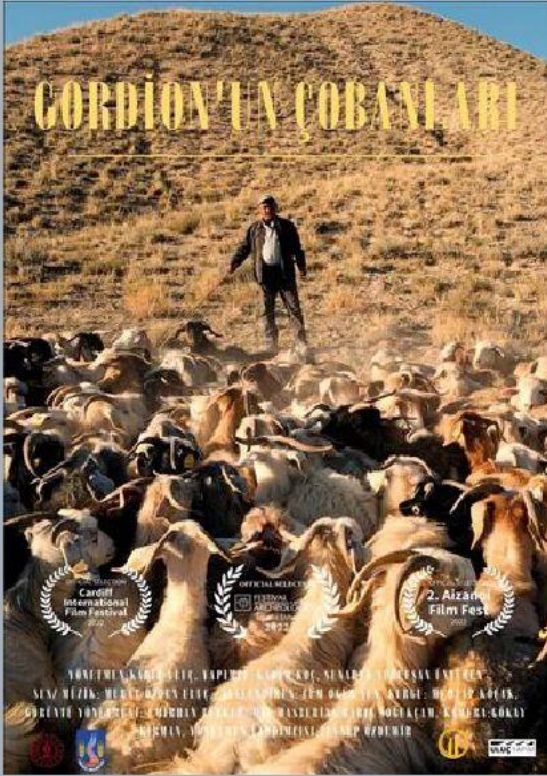
Karantinadan bir gün önce on liraya aldığımız bir kutu maskenin fiyatı anons günüyle birlikte iki yüz elli liraya fırlamıştı. Karaborsaya düşen, doğru marka seçimi için tartışmalar yaşanan çok kıymetli maskeler birkaç ay sonra çoğu insanın çenesinde ve boynunda, dirseğinde taşınmaya başlanacak, ne hikmet asla burun ve ağız aynı anda kapatmayacaktı. Necati Tosuner'in bu durumu fark ettiği “Masken kadar konuş ile ben maskeyi çeneme takarım anlayışı çarpışıyor sokaklarda. Kim kazansa kimse kazanmamış oluyor.” saptamasından anlaşılıyor. Usta yazar sormuş, “Sanki insanları çaresizlikte eşitliyor mudur maske takmış olmaları?” Maskenin geçtiği “Belki güldü bile ama belli olmadı, - çünkü maskesi vardı.” cümlesi unutulmazlar arasında kendine bir yer ediniyor.

Yaşlılık, hastalık, engelli olma, sevmek, özlemek, yalnızlık gibi insana dair durumların karantina koşullarındaki gölgeleri ve başka bir gerçekliğe bürünmelerinin esas olarak ele alındığı *Salgında Öyküler* hakkında taraf tutmadan bir yazı yazmam mümkün değil. Geçen onca zamandan sonra duygularımı kendi başıma bu kadar güzel dile getiremeyeceğimi bildiğim için: “Salgına karşı gösterilen özverili çabalayışların onlar yüzünden boşa

gidiyor oluşu, topluma karşı hep saygılı davranmaya özen gösterenleri çileden çıkarıyordu.” Bu cümle bana kalırsa sözcüklerin anlamları ve işaret ettikleri arasındaki mesafelerin, usta bir kalemin elinde nasıl kapandığının güzel bir örneğidir.

Nitelikli bir eser okunduktan sonra hak ettiği nitelikte değerlendirilmeli. Bu değerlendirme yazarın derdinin ne olduğunun ortaya konması, bu derdin evrensel bir nitelik taşıyıp taşımadığının belirlenmesi ile başlar. Değerlendirme yapanın kendi düşüncelerinin yapıttaki karşılığının ortaya konması, buna benzer ya da karşıt görüşlerin örnekleriyle sunulmasıyla desteklenir. Ne yazık ki benim değerlendirmem meslekten kaynaklı hassas bir noktaya değmiş olan bu kitap için nesnel olmaktan çok öznel olacak. Usta yazar Necati Tosuner’in *Salgında Öyküler* yapıtında “Yaşadığımız salgın günleri geçip gitse de, bu yaşanılmışları unutursak yazık olur elbet. Birçok şey boşa gitmiş olur. Çekilen acılar haydi neyse, ama ölenler boşa ölmüş olur. Hele hele, o ölecekleri kurtarmak için ölenler, hepten boşa ölmüş olur.” cümlelerini okumuş bir doktor öznelliğinde.

# ÇİĞDEMİM DERNEĞİ BİR BELGESEL, BİR YÖNETMEN



Filmin Adı:

**Gordion'un Çobanları**

Yönetmen:

**Kadir Uluç**

Yapımcı:

**Kadim Koç**

Tarih:

**1 Şubat 2023 Çarşamba**

**Saat: 19:30**

Yer:

**Çankaya Belediyesi Hasan Ali Yücel**

**Çankaya Evi, İsmail Hakkı Tonguç**

**Etkinlik Salonu**





Merhaba,

İki yıldır Şirindere bölgesinde düzenli besleme ve Şirindere ile mahallemizin diğer bölgelerinde, belediyeler ve hayvanseverlerle kısırlaştırma çalışmaları yürütüyoruz. Bu çalışmaları da sizlerle paylaşıyoruz. ([https://www.cigdemim.org.tr/?page\\_id=13579](https://www.cigdemim.org.tr/?page_id=13579))

Gelen mama desteğinin çok azalması nedeniyle Şirindere köpeklerinin beslemesini 3 günde bir ancak yapabiliyoruz. Destek devam etmezse bu süre daha da uzayabilir. Bu durumda köpeklerin yiyecek bulmak amacıyla mahalle içlerine gelebileceğini lütfen göz önünde bulunduralım. Destek devam ettiği sürece biz de orada beslemeye devam edeceğiz.

Mahallemizde kısırlaştırmanın kontrol altına alınmadığı Hasan Ali Yücel Sosyal Bilimler Lisesi yolunda maalesef çok sayıda yavru köpek var. Onların beslenmesi yanında bu bölgede hızla kısırlaştırma yapılması gerekiyor. Çalışmalara bu bölgede hız vermeye başladık. Bu ay içerisinde o bölgeden 3 köpek kısırlaştırıldı. Ama Şirindere'de yaptığımız gibi ısrarlı bir çalışmayla burayı da kontrol altına almaya çalışacağız.

Düzenli bağış yapan komşularımıza çok teşekkür ediyoruz ve desteğinizi bekliyoruz. Katkılarınızı aşağıdaki banka hesabına gönderebilir veya derneğimize makbuz karşılığında teslim edebilirsiniz. Ayrıca mama alıp getirerek veya kargoya vererek de destek olabilirsiniz. Bunların dışında kapınıza gelip destek isteyen olursa itibar etmeyin. Öyle bir bağış toplama yöntemimiz yoktur.

**HESAP NUMARAMIZ : Çiğdem, Eğitim, Çevre ve Dayanışma Derneği**

T.İş Bankası Ankara Çukurambar Şb. 4379 – 0161669 - IBAN : TR320006400000143790161669

NOT: Derneğimiz tarafından sadece Şirindere bölgesinde düzenli besleme yapılmaktadır. Bunun dışında mahalle içerisindeki diğer köpekler her bölgede bulunan hayvansever komşularımız tarafından beslenmektedir. Mama hesabımızın son durumu ve bağışçılarımızın listesi aşağıdadır. Az çok demeden katkı veren herkese teşekkür ediyoruz.

1 - 31 OCAK 2023 TARİHLERİ ARASINDA MAMA DESTEĞİNDE BULUNAN AŞAĞIDAKİ KOMŞULARIMIZA TEŞEKKÜR EDİYORUZ		
ALİ TEMEL ÖZATAY	FİDAN BAYSAN	NURETTİN AKKAYA
AYŞE DİLEK ŞİMŞEK	GONCA POLAT	ORAN MAYA OKULLARI
AYŞE KÜÇÜKOĞLU	GÖKÇEN YILDIZ	ÖZGÜ AYDEMİR
AYTEN BEYENİR	GÜL BALCI KARAKÖSE	ÖZLEM ERGON CERİT
BERİL BAYRAM	GÜLSER İNCİ GÖKMEN	ÖZLEM OTAN
BERİL BAYRAM	HALE KÖMÜRCÜLER	ÖZLEM OTAN
BİLGE KARABULUT	HATİCE ÖZKAN	
BİLGE SAY	İSLAM CUMHURİYET	PINAR AYDEMİR
CENGİZ ÇETİNER	MEHMET ALİ METE	SEMRA MUHSİNOĞLU
CİHAN ÇİTİLOĞLU	MEHMET ALİ ÖZOK	SERPİL ÇİMEN
CÜNEYT SERT	MEHMET TOMANBAY	SERPİL SEVGEN
DENİZ DURAN	MELODİ PAK KARAÖZ	YAHYA ZORBA
ELVAN ESKİ ÖZTÜREL	MUHTEŞEM YENİARAS	YUSUF KONMAZ
FATİH FETHİ AKSOY	NATIKA GÜLSEN UYSAL	ZEHRA KIRAÇLI
FATMA ALEV AKMAN	NEVİN ÖZAYDIN	ZELİHA HANDAN HAKTANIR
FATMA SERAP ÇINAR	NURAY ARI	ZÜHRE ELİF ER
PARS INTERNATIONAL TEKNOLOJİ LOJ İSTİK DANIŞMANLIK		

**ÇİĞDEMİM DERNEĞİ SOKAK HAYVANLARI PROJE HESABI 2022 YILI ÖZETİ**

Tarih	Gelir	Gider	Mevcut	Açıklama
31.12.2022	81.317,10	-80.228,54	1.088,56	2022 yılında 444 paket mama dağıtıldı
		2023 yılına devir	1.088,56	60 SOKAK KÖPEĞİ KISIRLAŞTIRILDI

**ÇİĞDEMİM DERNEĞİ SOKAK HAYVANLARI PROJE HESABI 2023 YILI ÖZETİ**

Tarih	Gelir	Gider	Mevcut	Alınan mama paketi (15 kg)	Toplam Kısırlaştırılan Köpek Sayısı
31.01.2023	6.790,00	-6.160,07	629,93	36	246

# DOĞADA ÇÖP YOK!



- Büyük resmin çok küçük bir parçasını iyileştirmek için çalışıyoruz.
- Evsel organik atıkları, miadı geçen ilaçları ve doğadan gelen park- bahçe atıklarını sahipleniyoruz.
- Kaynağında karıştırılmış atıkların tesislerde ayrıştırılma maliyeti çok yüksek!
- Ülkemizde düzenli depolama alanı 88.
- Düzensiz (Vahşi Depolama) Alanı 2000 civarında.
- Ayrıştırma ve dönüşümde öncelikle öncelikler değişmelidir.
- Ekolojik ve ekonomik kayıpların farkındayız.



Tel: (0312) 285 2047 - 0530 660 9583

Çiğdem Mah. 1551.Cadde No:14-A

Çankaya-Ankara

[www.cigdemim.org.tr](http://www.cigdemim.org.tr)

Birçok yazarın kitabını okudum, buna yabancı yazarlar da dâhil, öz eleştiri yapan hiç kimseye rastlamadım. Demirtaş Ceyhun'un bir makale gibi yazdığı kitaplarında öz eleştiri yaptığına şahit oldum. "Ah Şu Kara Bıyıklı



Türkler" kitabında Osmanlı Devleti savaşı kazanır, fakat cesetler arasından yaralı bir Sırp, I. Murat'ı hançerle öldürür. Devşirme paşalar Türk anneden doğma Murat'ın oğlunu değil, Hıristiyan anneden doğma Beyazıt'ı padişah yaparlar. Bu benim kanımca bir öz eleştiridir.

Demirtaş Ceyhun'un bir tür gezi kitabı olan ve 1989 yılında yayınlanan "Bütün Dünyadan Özür Diliyorum" kitabında da gittiği ve gezdiği ülkelerden yine özür dileyerek bir büyüklük yapmış, öz eleştiride bulunmuştur. İlk durağı Gürcistan olur. Yazarlar birliğinden bir Gürcü yazar "Bizim kızlarımızı hep Türkler kaçırdı. Bir dönem Gürcüler kızlarının ismini NATO koyuyorlardı" demişti. "Yüzyıllar boyu güzel Gürcü kızlarını kaçıran, Nato'ları kaçıran atalarım adına bütün Gürcü halkından özür diliyorum." Kızlarımızı kaçırmakla kalmayıp iki bin beş yüz kiliselerini de yakmış, yıkmışız.

1978 yılında Sofya'dayım, Vasil Levski meydanındayız. Konuk olduğum Bulgar yazara Vasil Levski'yi sordum, hayret etti. Bilmemem ona çok acayip geldi. 1877- 1878 Rus savaşı yani "93 harbi"nden önce 1873 yılında yakalanan Bulgar bağımsız hareketinin öncüsüyümüş.

Papaz Kristü adında bir hain ihbar etmiş ve bu meydanda Mithat Paşa tarafından astırılmış. Bir toplantıda ayağa kalkıp lütfen tanışım olun. Vasil Levski'den ve bütün özgürlük savaşçılarından özür diliyorum.

Suriye seyahatim ise tam bir hayal kırıklığıydı. İstanbul'dan Şam'a gideceğim diye bindiğim uçak "Demaseus" diye yazan bir yere indi. İnanın Şam'ın "Demaseus" olduğunu ilk defa duyuyordum. Savaş hali var sanıyordum, hâlbuki öyle bir durum yoktu.

Asya-Afrika Yazarlar Birliği'nin, Kuzey Kore'nin başkenti Pyongyang'da yapılacak bir edebiyat sempozyumuna çağırıldım. 1950-1953 yılları arasında iç savaş olan Kore'ye Türkiye de asker gönderdi. İkinci Dünya Savaşına girmeyen Türk Halkı güya savaşı seven bir milletmiş. Savaşa girmesi lazımmış. O zamanın hükümeti, Amerika'nın isteği üzerine Güney Kore'ye asker gönderdi. İki aynı halkın savaşına ortak oldular. Bu yüzden Kore halkından da özür diliyorum.

➤ Edebiyat-Sinema-Belgesel-Söyleşi etkinliklerimiz ücretsizdir ve tüm komşularımızın katılımına açıktır. Katılım için üye olmanız gerekmez.

❖ **Edebiyat topluluğumuz için kitabı okumasanız da sadece dinleyici olarak etkinliğe katılabiliyorsunuz.**

❑ Etkinlikler sonrası tek başına eve dönmekten korkan komşularımız bize iletirlerse aynı yöne giden katılımcılarımızdan destek almalarını sağlayabiliriz.

Nerden gelir deme bu vesvese. Aklını alır kor kafese. Güven olmuyor herkese.  
Çölde serap gibi gelse. Uyuma sakın kötü nefse. Oku bildiğin dua ne varsa.  
Bugün olan, yarın yoksa. Gelir haktan, nasibin varsa.

Sabır ile selamet birbirini bekler. Yolların uçları farklı yere gider.  
Farklıdır, her birinde dönen değirmenler. Kimi öğütür un eder. Kimi dönmez, kurutur gider.

Yola bakan değil, yoldan giden bilir. Yolda gideni soran tecrübe eder.  
Tecrübe elde harita. Bindirir kır ata. Hayat dediğin gelmez son sürata.  
Yolun hali uymaz her saate. Kar da yağar, güneş de açar. Akıl başta saklar.  
Kandırmazın gördüğün rüyalar. Rüyalar biter, hakikat başlar. Gerçekler hep bizlerle yaşar.

'Akıl, müminin dostu; ilim, veziri; sabır, ordusunun komutanı; amel ise temsilcisidir.' der Hz. Ali (r.a)

Ey mümin, dost arama, sana dost aklın. Öğren bil. İlimin sendeki, senin vezirin.  
Güç dediğin ordun, sendeki sabrın. İyi olsun seni temsil eden amelin.

Diyarı memleket. Uzak illere kısmet. Kısmeti bulmak ister zahmet.  
Elinde kolunda varsa kudret. Aklınla hizmet et. Akıl götürür, akıl getirir.  
Bazen ola ki şeytan dürter. Yollar yolluğunu terk eder. Zahmeti cefa eder.  
Alır aklını baştan, sürükler gider. Uyuma sakın nefesine. Dönderme her şeyi tersine.  
Kuru dallar tez tutuşur. Sonunda seninle buluşur. Giden sevdiklerinden oluşur.  
Can tende, her kimde. Ateş yandığı yerde. Tutuşur.

Hoca Nasrettin de yine yazımızın içinde gezer.

Aklın varsa göle koş

Nasreddin Hoca günün birinde eşeğine binerek ormana odun kesmeye gider.

Kuru odunlardan epeyce kestikten sonra bunları eşeğine yükler ve evin yolunu tutar.  
Ancak, yolda aklına, kestiği odunların yanıp yanmayacağı konusu gelir ve ince kuru dallardan birkaçını tutuşturur.

Başlangıçta odun çıtır çıtır yanarken Hoca ve eşeği gayet rahattır.

Fakat bir süre sonra kuru odunların tamamı yanmaya başlayınca Nasreddin Hoca'yı bir telaş alır ki sormayın.

Bu arada odunların yanmasıyla birlikte semeri de yanmaya başlayan eşek iyice huysuzlanır ve hoplayıp zıplamaya başlar.

Eşeğin bu acı haline çok üzülen Nasreddin Hoca yüksekçe bir yere çıkar ve; "Eşeğim, aklın varsa göle koş, yoksa hâlin duman..." deyiverir.

Kimi başımızda, kimi sonumuzda. Kimi önümüzde, kimi arkamızda.  
Ne sağımızda. Ne solumuzda. Bulduğumuz yerde. Tam ortamımızda.  
Uzanan eller, konuşan diller. Açılır derinden derine sohbetler.  
Dökülürler inci gibi hepsi birer birer. Ne güzel olur tatlı diller.  
Sarılr ince beller. Erir gider şiş göbekler. İnsanoğlu iç içedirler. Hep böyle şenlenirler.

Memleket dediğin bir ulu çıkar. Kimler göçer, kimler konar.  
Anlattığımız sayfalar. Saklayacak kitapları da bulamazlar.  
Kitap dediğinin ağaçtandır özü. Saklar kalbinde her bir derin sözü.  
Okuyanın bazen dolarsa da gözü. Hatıralar canlanır. Kim bilir kimler nerelerde aranır.  
Dağlar, taşlar, susar durur. Rüzgarın dediği ne de güzel anlaşılır.  
Pınarları dertlenir. Suları kesilir. Sıcaktan yanan çiftçiler. Dağları taşları deler.  
Saklandığı yerdedir, buz gibi sular. İnsanoğludur ararsa onu da bulur.

Düştük bir yola, yol yoldan öte gider. Yoldan yola, nice taze otlar biter.  
Geldik dünyaya, işte bizdeki kader. Kimini gülden gül eder. Kimini sarar dertten dert eder.  
Yaşanılan ömürden. Yaktığımız ne odundan, ne kömürden. Hayatın geride bıraktığı tezeğinden.  
Yanar ateş olur. Tutuşur keder tüter. Bacalarımız her sene başka tüter.

Yolların kaderi yollarda biter. Alır götürür bizleri neyle. Kimbilir bizleri nerelerde terk eder.  
Vefayı aradık. Aradık da ne yaptık. Maddiyata kul ettik. Maneviyatı da terk ettik. Köşelere attık.  
Gün geldi hatırladık. Hatırladık hatalarımızı anladık. Aradık aradık, bir türlü bulamadık.  
Akıl başta. Kalmasın kara kışta. Mendile saklanan gözdeki yaşta.  
Hayat böyledir hep bir yarışta. Koşanlar da yorulur. Bir de bakmışsın nefes de durur.  
Ömür dediğin budur. O da bir gün son bulur.

Aklı selim dostlara selam ile..  
Sevgiler, Saygılar.....

**ÇIĞDEMİM DERNEĞİ**

# BİR BELGESEL, BİR YÖNETMEN

**Anadolu'nun Solan Rengi - SEMAHLAR**

-Belgeselde Anadolu'da yaşanan Alevi-Bektaşî kültürünün bir parçası olarak Semahlar ve bu ritüelin geçirdiği değişim anlatılıyor. \*1998 Yapımı/ 40 Dakika

**Yönetmen: Mihriban Sezen**

**Tarih: 15 Şubat 2023**

**Saat: 19:30**

**Yer: Çankaya Belediyesi  
Çığdem Hasan Ali Yücel  
Çankaya Evi, İsmail Hakkı  
Tonguç Etkinlik Salonu**



ÇIĞDEMİM DERNEĞİ  
MÜHÜRÜCÜ



## ÇİĞDEM MAHALLESİ MUHTARLIK

### ÇALIŞMA RAPORU

Çoğumuzun mahallemizde olduğunun bile farkına varamadığımız, günü geldiğinde ise çok aradığımız bir yıldızımız kayıyor, ama merak etmeyin kısa sürede geri gelecek.

Aslında uzun zamandır bizimle birlikteydi, benim onunla tanışmam, yanılmıyorsam, 1998 yıllarıydı. Sonra görüşmelere bir süre ara verdim, tekrar yanlarına gittiğimde ise aradan on yıl geçmişti. Beni hatırladılar pek sevinmiştim. Ne de olsa hatırlanmak güzel duygu! Bizimle birlikte ailemizdeki gelişmelere tanıklık etmişti. İçinde genellikle güzel, hüzünlü anılarımız oldu, bazen de kızgınlıklar yaşamadık değil! Mahallemizde birçok eve girmiş ve hakkında kimi zaman güzel kimi zaman da olumsuz şeyler konuşulmuştur mutlaka. (ben konuşum diye hatırlıyorum). Sonra unuttuk varlığını, ta ki tekrar lazım olana kadar.

Evin en küçüğüne duyulan ilgiyle birlikte orada yaşananlar arasına anne, baba, kardeş, anneanne, babaanne, dedeler ve hatta teyzelerle halaların da dahil olduğu görünmüştür.

Bazen ağlayarak bazen koşarak bazen uyuklu bazen keyifle gidilirdi ama bazen gitmem allah gitmem denir, o gün gidilmezdi. O gün de belki işyerine belki anneanneye veya babaanneye gidilirdi. İlk mezuniyetlerini oradan almış, nasıl da hazırlanmışlardı. Fotoğraflar çekilmiş, ilk keplerini orada giymiş ve havaya atmışlardı. Oyunlar oynanmış, bizlerin de gözlerinde küçük damlacıkların oluşmasına neden olmuşlardı.



Mahallemizdeki Çankaya Belediyesi Dostluk kreşinden bahsediyorum. İki kızım var, ikisinin de kreşleri orası olmuştu. Kreşimiz geçen zamana karşı koyamadı ve çürük olduğu tespit edilip yıkılmasına karar verildi. Bu yıl kayıt almayarak yıkımına başlandı. Yaptığımız görüşmelerde yeniden yapılacağı bilgisini aldık. Yeni kreşimiz mahallemizin bir parçası olmaya başlayacak. Yıkılmasına üzülmürken daha güvenli ve fonksiyonlu yapılmasına da seviniyoruz. Yeni kurulan ve büyüyen ailelerin gözleri yeni kreşimizin bir an önce bitmesinde olacaktır.



**Çiğdem Mahallesi Muhtarı  
Hasan Hüseyin Aslan**

ÇİĞDEMİM DERNEĞİ  
**KÜTÜPHANEDE**  
**YAZARLARLA**  
**SÖYLEŞİYORUZ**

Şekip Altuncan ile  
Edebiyat ve Umut

**18 ŞUBAT 2023**  
cumartesi

**Saat:** 15:00

\*Çiğdemim Oğuz  
Tansel Semt  
Kütüphanesi

**Şekip Altuncan**



Tel: (0312)2852047 - 0530 660 9583

Çiğdem Mah. 1551.Cadde No:14-A  
Çankaya-Ankara  
[www.cigdemim.org.tr](http://www.cigdemim.org.tr)



“Umudunu yitiren  
her şeyi yitirmiş olur.”  
KEMAL TAHİR (ESİR ŞEHRİN İNSANLARI)



**KETEBE**

### TBMM TOPLANTISI

(Neva Yurt – Işık Apt. / 12 yaşında)

Merhaba ben Neva. Bugün size çok utandığım, heyecanlandığım, mutlu olduğum ve hiç unutamayacağım bir anımı anlatacağım.

Biliyor musunuz bilmiyorum ama ben ve kardeşim Ankara Büyükşehir Belediyesinin çocuk meclisindeyiz. Biz bu Çocuk Meclisi'ne 2 yıldır gidiyoruz. Açıkçası çok güzel bir ortamı var. Her neyse şimdi anıma geleyim. Çocuk Meclisi'nde çok güzel geziler düzenleniyor. Yine bir gezi için Damla Hocamız (Çocuk Meclisi'ndeki öğretmenimiz) sadece başkan ve başkan yardımcılarının gidebildiği bir gezi düzenlemiş. Biz Kavin'le başkan ve başkan yardımcısıyız. Ben başkan yardımcısıyım Kavin de başkan. Biz hemen Damla Hoca'ya sorduk:

- Hocam bu ne gezisi acaba?
- TBMM'ye gideceğiz ve orada çocuk alt komisyonu ile beraber toplantı yapacağız dedi.

Biz Kavin'le çok heyecanlanmıştık, çünkü hayatımızda ilk defa böyle ciddi bir toplantıya gidecektik. Giderken de bütün başkan ve başkan yardımcılarını soru hazırlayacaklardı. Biz Kavin'le sorularımızı hazırlayıp Damla Hoca'ya gönderdik. Gideceğimiz gün Kavin'le ben, çok heyecanlıydık. Hemen resmi giyinip, sorularımızı alıp Çocuk Meclisine doğru yola çıktık. Gider gitmez sorularımız hakkında prova yaptık. Provanın sonunda otobüs gelip bizi Meclis'e götürdü. Hemen geldiğimizde bizi milletvekilleri karşıladı. Salona kadar eşlik ettiler. Beş dakika bekledikten sonra başkan geldi. Bütün Çocuk Meclisi üyelerinin ellerini sıkıp yerine oturdu. Ve toplantımız başladı. Çok utanıyordum yanlış yapmaktan ama sıra bana gelene kadar alıştım. Çok mutlu idim. Sıra bana geldiğinde heyecanla sorumu sordum. Sorunun cevabını uzatsalar da sorunun cevaplanması beni mutlu etti. Diğer soruların cevaplarını uzun tuttıkları için bitmesi gereken saati geçti. Normalde bize özel yemek hazırlanmış ama saat geç olduğu için hocamız maalesef izin vermedi. Aslında herkes çok açtı. Mesela bir arkadaşımız açlıktan küp şeker kemirmiş. Biz de üzgün bir şekilde Çocuk Meclisi'ne geri döndük. Bizim ve arkadaşlarımızın ailesi gelmediği için beklemek zorunda kaldık. Ama Çocuk Meclisi kapanmak üzereydi. Birkaç öğretmenimiz bizi bekledi. Sonunda herkesin annesi, babası geldi ve herkes evine gitti. Bu benim için hiç unutamayacağım bir anım oldu.

**ÇİĞDEMİM DERNEĞİ**  
**“KÜLTÜREL ETKİNLİKLER”**

**ŞUBAT AYI PROGRAMI**  
**GODOT'YU BEKLERKEN** -ANKARA DT

Yazan: Samuel Beckett  
Rejisör: Cem Emüller

**TARİH:** 04 Şubat/ Cumartesi 20:00  
**YER:** Akün Sahnesi  
**Bilgi ve İletişim:** (0312) 285 20 47

\*Biletler gidiş-dönüş servisi ücreti dahil 60TL ( Üyelere 57,5 TL ).  
Servisler 19:15'de Dernek önünden kalkacaktır.

**OYUNUN KONUSU**  
Hadi gidelim...  
Gidemeyiz...  
Neden?  
Godot'yu bekliyoruz...







Sanki son yıllarda tüm dünyada tek tip, yoğun çalıştırılabilen ama hemen harcanan kendi kültürü değil, beynine sokulmaya çalışılan tip olmasına çabalanan, yaşlıya yer vermeyi ilkelik gösteren, ortak yaşamı değil, aşırı bireyselliğe sevk eden bir kalıplama, robotlaştırma dönemi yaşıyor gibi.

Ne hikmetse dünyada hemen her ülkenin televizyon kanallarında son on, onbeş yıldan beri bir anda yemek programları başlayıverdi. Kısa sürede etkinleşti. Tüm kanallarda, artan sürelerle, farklı saatlerde ve saatlerce mutfığa ve gırtlığa ilgi yaratılmaya, arttırılmaya başlandı.

Milyonlarca insanın açlıktan öldüğü günümüzde çeşit çeşit et ağırlıklı, giderek saçmalaşan yemek tariflerinin yanında; hazırlanışı ve tabağa yerleştirilmesi saatler süren, ama bir çatal dokunuşuyla yok oluveren süslü zaman kayıpları.

Bir de yeniyi yaratacağım diye uydurulan, bir balığın üzerine litrelerce kızgın yağ dökmekten, etin üzerine tuz dökmeyi garip kol hareketiyle yapmaya, bifteğin üzerine avokado reçeli koymaya, haşlanmış kiviyle istakoz yapmaya kadar saçmalıklar.

Ve bunu yarıştıran, oylayan, birbirlerinin yemeklerini aşağılayan, hakaret eden, laf sokan dedikodu ağırlıklı, bazıları ev ziyaretli sahte yarışmalar. Veya iki, üç yiyici ağzına götürürken ağır çekim yayın, çiğnemesi sanki ilahi bir olay gibi sunulan, aç insanları bile merak ettirip koyunlaştırmaya çalışan kötü niyetli yayın kalıpları.

Üç yıl önce Avustralya- Yeni Zelanda'da çok geniş bir alanda orman yangınları aylarca sürmüştü. Müdahale gecikmiş, denize yakın yerlerde dahi müdahale yetersiz kalmıştı veya yeterince yapılmamıştı. Daha sonra çoraklaşan yanmış çok geniş alanı Elon Musk'ın satın aldığı, hatta yangına sebebiyet verdiği de iddia edilmişti, ama neler olacağı hakkında net bir bilgi henüz yok.

Müzik bile yok oldu. Coşturan, hüznü paylaşan, hislerimize tercüman olan melodisiyle, sözleriyle güzellikler katan eserler artık duyulmaz, çalınmaz oldu. Türk Sanat Müziği fazla çalınmıyor, unutturulmaya çalışılıyor gibi.

Türk Hafif Müziği ise gücü ve yenilerin gelmemesi nedeniyle hala en sevilen tür. Tekrar tekrar, hem de genç sanatçılarca söylenegeliyor. Günümüzde uydurulan ise saçma cümlelerin imla kurallarına aykırı hızlı hızlı söylenmesi ile ayrı bir evelme geveleme usulü.

Ne kulağa hoş gelen melodi, notalar, ne de duygusallığı coşturan sözlerle uyum gibi nitelikler, böyle eserler, besteler yok.

Tamamen bireyselleştirmeye yönlendirilen ortamda yeni yetişenlerin büyük kısmı maalesef selam vermeyi bilmeyen, komşusunu tanımayan, tanıma ihtiyacı hissetmeyen, aklından bile geçirmeyen, sınıf arkadaşı olmayanlar gibi. Toplumda hoşgörüsüzlük, her şeye tepki, olumsuz bakış, trafikten mahalleye, sokaktan komşuluğa saygısız, muhabbetsiz, aşırı bireysel yaşam tarzı gözleniyor . Kavga, şiddet, silah satışları günden güne artıyor.

Üretmeyen, ama kaynağına bakmadan harcamayı, her şeye harcama yapmayı seven, harcadıkça tatmin olan, alışveriş anını, aldığı şeyi elektronik duyuru üzerinden fotoğrafını çekip gönderinceye kadar mutlu, sonrasında mutluluğu biten muhakemesiz tüketim toplumu yaratılıyor gibi.

Cep telefonu, internet teşhir sayfaları olmazsa yaşayamayacağına inanan gençler hiç de az değil, giderek artıyor sanki. Teknolojiyi kullanmak yerine teknolojinin kullandığı, maşası olan, gençlere üzülmemek mümkün

değil. Bir sorunla karşılaştığında durumuna göre inceleme, araştırma, çözüm geliştirmeyi düşünmeyen, kendi gücünü bilmeyen, acıkınca mutfakta çözüm üretmek, iki yumurta kırmak yerine yüksek fiyatlara telefonla arayıp emredencesine aç getir, tut getir, soy getirler takılmış üşengeç bir genç kuşak dilerim azınlıkta olsun.

Dünya ve yurt gelişmelerini izlemeyen ama ABD'deki ünlü eşcinselin son sevgilisinin ayakkabı numarasını, ünlü denilen pop şarkıcısının arabasının markasını bilen, hayran olan kopyacı, kişiliği değiştirilmeye çalışılan Anadolu evladı hiç olmasın. Gündelik yaşamın gerilimiyle mücadele etmek yerine kısa yoldan zengin olmayı tercih eden, kendi ülkesinde haberleri, öldürülen hocaları, yaşanan cinayetleri değil ama herhangi bir ülke ikinci, üçüncü liginde takım kadrolarını, Avrupa'da bilmem ne takımının sakat oyuncusunu bilen pırlanta gibi gençler "artık yeter" desin.

Dünya televizyonlarını istedikleri gibi yöneten, çoğunu ele geçiren parasal devlerin gizli niyetleri; yemek programları gibi her ülkede pek çok kanalda üretmeyen ama çok lüks yaşayan insanlar arasındaki dizilerle sinsi sürtüşmelerle uyutuluyor gibi. Çok lüks işyerlerinde (ofisler) geçen, moda, cinselliği, makyaj, kozmetik kullanımını, çok yakın çekimlerle cep telefonu reklamlarını, lüks yaşamı öne çıkaran mekanlar, uşaklar, hizmetkarlar, jipler, yatlar, davetler, kıyafetlerle dolu sosyal yapıdan kopuk diziler. Eş aldatmalarının olağanlaştırılması, aldatılan kadınların yine aynı erkeğe tabi olup aynı evde, birlikte yaşaması gibi sinsicce çok eşliliğe kapı aralayan düzmece, uçuk hikayeler. Silahlı karanlık çeteler, reklam şirketleri rekabetleri, şirket içi koltuk çekişmeleri, patrona yakınlaşmalar, kaynana- gelin saçmalıkları, ama ille de kin, yüzüne gülüp arkadan kötü oyunlar.

Her ne hikmetse her dizide başrole en yakın karakterde mutlaka bir kadınımsı erkek eşcinsel tiplmesi bulunması da tesadüf değil. Her bölümde uzun sürelerce cıvık konuşmalar, kıyırık hareketler, küfürümsü gülmeceler (espriler). Sanki olağanlaştırma, hatta cazip kılma gibi.



Bir de yayınları kesip saygısızca, sık sık giren, "haydi al", "ne duruyorsun" "elindekini at", "hemen gir" diye emredici ifadelerle, neredeyse gereksiz harcama yapmayı kutsal terfi gibi göstermeye çalışan saygısız reklam dili. Ve bu saçma reklamlar diziler, filmler için de geçerli.

Yarışma adı altında cep telefonundan mesaj (sms) gönderme şartı ile bir gecede milyonlarca liranın dolaştığı ayrı bir piyasa. Adı müzik yarışması, bir tane kazandırılmış sanatçı yok. Şimdi gelin de yıllar öncesinin "Ses" dergisinin, "Hey" dergisinin gerçek yarışmalarını, kazandırdığı devleşen sanatçıları anımsamayın, üzülmeyin.

Dergi deyince, Gırgır, Fırt, Ustura, Akbaba, Çivi, Çarşaf gibi gülmece (mizah) dergileri toplumda her kesimde ilgi görür, insanlar bu dergilerle gündelik gelişmelerden gülere haberdar olurlar, gülmeyi unutmazlardı. Berberlerde, çoğu kahvehanede mutlaka hepsi olurdu. Arkadaşlar arasında, aile içinde gülmece (espri) şakalar bile yapılır, gündelik yaşam renklendirilir, hoş karşılanırdı. Bizlerin kuşaklar kim bilir ne şakalar hatırlayacaklardır şimdi...

Takım adının önüne garip firma isimleri söylendiğinden beri futbolun spor için değil, ticari alana (sektör) dönüştüğünü üzülerek yaşıyoruz, görüyoruz. Kumar haram ama takımın adı "nesine.com", "bastır iddia" ile başlıyor. En eski rakip takımların bile maçları tatlı çekişme, bağırışlarla (tezahürat) geçer, maç alanlarında (stadlarda) misafir yerleri ayrılırdı. Gelişen dünyada şimdi ülkemizde misafir takım seyircileri alınmamaya başladı.

İyice ayağa düşen sinemacılık ortamında internet üzerinden ucuz üyeliklerle seyrettirilen ama yeterince kontrol edilmeyen konusuz, uydurma (fantastik diyorlar), çeşit çeşit silahların, sigaranın, markaların tanıtımını yapar gibi öne çıkarıldığı seviyesiz, çoğu sıra numaralı filmler. Süpürgeyle uçandan, birbirlerine çeşit çeşit işkenceler yapan çetelere, çevresinde hem anasına hem kızına yan bakan sapıklıktan, uçağa dönüşen solucana kadar düşük, hatta Neyzen'in tabiriyle çukur filmler.

Dahası oyuncu, mekan (set) gideri olmasın diye ileri bilimsel cihazlarda, masa başında yaratılan çizgi filmler.

Siz hiç *çalışanları* fabrika içlerinde, üretim aşamasında (bandında), yük indirirken, mal sevk ederken veya patronuyla ücret sözleşmesi yaparken *gösteren bir* kare bulunan dizi veya film gördünüz mü?

Azalması ümidiyle gündelik olumsuzluklar aklımdan geçmişti, siz dostlarla paylaşmak istedim. Karamsarlık değil ama biraz geniş bakalım çağrısı. Dilerim yanılırim.

Ankara'dan gönül dolusu selam ve saygılarla.



# ÇOCUKLARLA ORMANDA DOĞA YÜRÜYÜŞÜ



**2 Şubat 2023 Perşembe**  
**Saat: 14:00**  
**Dernekte buluşma**

Sadece yetişkin birisiyle gelen çocuklar kabul edilecektir.

Başkent Sitesi karşısından ODTÜ ormanına giriş yapıp yaklaşık 1 saat ormanda yürüyecek, doğayı gözlemleyeceğiz.  
[www.cigdemim.org.tr](http://www.cigdemim.org.tr)

# ÇİĞDEMİM DERNEĞİ EDEBİYAT TOPLULUĞU

**27 ŞUBAT**  
pazartesi  
Saat: 20:00

Edebiyat topluluğumuz şubat ayında  
Hikmet Hükümenoğlu'nun  
KÖRBURUN romanını okuyup tartışıyor.

\*Çiğdemim Kültür Evinde



Tel: 2852047 - 0530 660 9583

Çiğdem Mah. 1551.Cadde No:14-A  
Çankaya-Ankara  
[www.cigdemim.org.tr](http://www.cigdemim.org.tr)

**“Bir araya gelmek bir başlangıçtır;  
bir arada tutmak ilerlemedir;  
birlikte çalışmak başarıdır.”**

Yeni Kuşak Köy Enstitülüler Derneği Ankara Şubesi ile el ele her ay tekrarlamaya gayret ettiğimiz ortak etkinliğimizi 18 Ocak Çarşamba akşamı yaptık. Köy Enstitülerinin iki önderinden birinin adını taşıyan Çankaya Belediyesi Hasan Ali Yücel Çankaya Evinde idik yine. Etkinlik mekanımız da Çankaya Evi İsmail Hakkı Tonguç salonu.

Üç değerli konuşmacımız, söz aldıkları sıra ile sayarsak: şair yazar Ahmet Özer, Mimarlar Odası Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi mimar Muteber Osmanpaşaoğlu ve araştırmacı yazar Alper Akçam oldular.

Üç Eyüboğlu kardeş, Sabahattin, Bedri Rahmi ve Mualla'yı tanımak elbette önemlidir. Fakat yalnız kendi üstün yeteneklerinin, çok yönlü aydın kişiliklerinin ürünleri nedeniyle değil. Nitelikleri ile çok ilginç bir aileden gelmeleri ve ulusal tarihimizin o özel dönemine her biri özgün katkı veren büyük yurt sevdaları da onları yakından tanımayı ve anlamayı gerektirir.

Yeni Kuşak Köy Enstitülüler Derneği Ankara Şubesi bu üçlüyü her yıl anmakla, 1930'lardan 1940 sonlarına kadar sürdürülmüş, toplumu kültürel, ekonomik ve toplumsal yaşam yönlerinden derinden etkilemiş tarihi bir dönemi gündeme getirmeyi istemektedir. Bu erken Cumhuriyet yıllarının topraklarımızdaki rönesans atılımı olarak anlaşılması beklenir. Çünkü rönesans, yeniden doğmak, özüne dönmek anlamına gelir ve Batıda 1400'lü 1500'lü yıllarda başlayan bu dönemin, ülkemizde 1930'lu 1940'lu yıllarda yaşanması için uğraşıldığını düşünen pek çoktur.

1909 (Sabahattin Eyüboğlu), 1911 (Bedri Rahmi Eyüboğlu) ve 1919 (Mualla Eyüboğlu) doğumlu bu üç insanımızın çok farklı bireyleri ile dikkat çeken bir aileden geldiğini anlatan Ahmet Özer, Eyüboğlu ve Eyyubi soyadlı değerli akrabalarının çok yönlü ve üstün yetkinliklerinden örnekleri aktardı. Yapıtlarından, topluma katkılarından alıntılar yaparak üç kardeşin çok zengin bir aile çevresinden geldiğini vurguladı.

Mimar Muteber Osmanpaşaoğlu görseller eşliğinde ülkenin ilk kadın mimarları arasındaki bu değerli insanı tanıttı. Onun özgün yerini, sahada ve akademide büyük emek vererek ölümüne dek sürdürmesini hayranlıkla izledik. Köy Enstitülerinin çok sayıda yapısındaki yaratıcı izlerini gördük, mimarlıkta ülkemize taşıdığı yenilikleri dinledik.



Sabahattin Eyüboğlu üzerinde özellikle durmak istediğini anlatarak sözlerine başlayan Alper Akçam, bu büyük yazar-çevirmenin asıl düşünce insanı yönüne vurgu yaptı. Sabahattin Eyüboğlu'nun, Anadolu toprağının binlerce yıllık kültürüne ve yaşayan insanına odaklanarak, Cumhuriyetin çaktığı kıvılcımın başlattığı muazzam değişim yolunu açanlardan olduğunu anlattı. Bu alanda Eyüboğlu'nu Anadoluculuğuna yöneltilen bir tür ırkçılık yaptığı eleştirilerini açıklıkla anlattı. Oysa Sabahattin Eyüboğlu'nun Rönesansın başlangıcında roman sanatının doğumunu müjdeleyen François Rabelais'in Gargantua romanına yıllarını vererek büyük özenle eğilmesinin, evrenselliği yansıttığı Anadolu

Rönesansı için taşıdığı öneme dikkat çekti. Akçam, aydınlanma düşünürleri ile Eyüboğlu'nun amaçladığı Rönesans döneminin getirdikleri arasındaki temel farkın halkçılıkta yattığını açıkladı.

Su gibi geçen iki buçuk saat sonunda, Cumhuriyetin var etme çabasında olduğu Anadolu Rönesansında Eyüboğlu kardeşlerin büyük katkılarının temelindeki Anadolu sevdası ve doğru halkçılık anlayışını gördük. Aydınların görevinin uygulamalarında halkın içinde yer alıp değişimi yerinde yaratmak olduğunu öğrenerek zihinlerde yeni ve derin sorularla ayrıldık.

Çocuklar yayınlanmasını istediğiniz bilgileri ve fotoğrafları  
[dernek@cigdemim.org.tr](mailto:dernek@cigdemim.org.tr) adresine gönderebilirsiniz



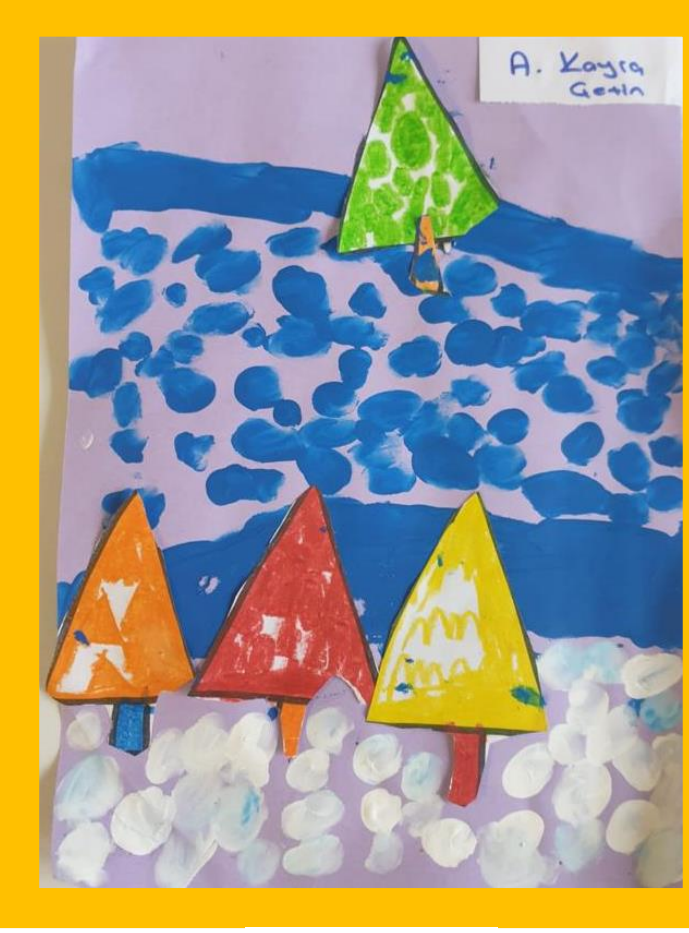
**Pelin Cebbari**  
İşçi Blokları Mah. Hilal Apt.  
(9 yaşında)

**Karakalem**



**Arven Bülbül**  
Gökkuşığı Sitesi - (7 yaşında)

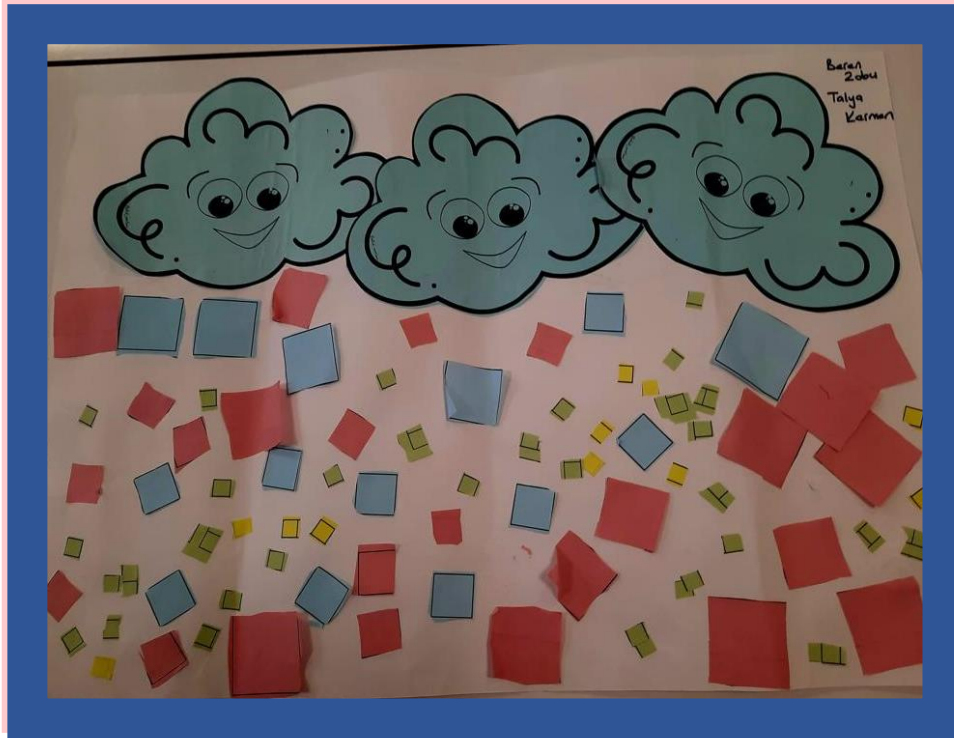
**(Tablet ile)**



A.Kayra Çetin



Çiğdem Roza



Baran Zobu – Talya Karman

ÇİĞDEMİM SAĞLIK SÖYLEŞİLERİ

# İLK YARDIM HAYAT KURTARIR!



İlk Yardım Eğitmeni: Yasin ŞAHİN

8 Şubat Çarşamba  
Saat:19:30

Yer: Çankaya Belediyesi  
Çiğdem Hasan Ali Yücel  
Çankaya Evi, İsmail Hakkı  
Tonguç Etkinlik Salonu



## YALNIŞLIK NEREDE ?

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20





### SATRANÇ HAKKINDA GÜZEL BİR BİLGİ

Dünya şampiyonalarının bilgisayarlara karşı oyunları bilinir. Ben de eski bir şampiyona bilgisini sizlerle paylaşmak istedim.

Dünyanın bir numaralı satranç oyuncusu Garry Kasparov, "İnsan Makineye Karşı" adı verilen özel karşılaşmada, 2002 Bilgisayar Dünya Şampiyonu Deep Junior'ı, 3 saat 40 dakikalık mücadelenin sonunda yenmeyi başardı.

New York'ta yapılan maçta, Kasparov seyircilerin alınmadığı özel bir odada, geleneksel satranç tahtasında hamlesini yaparken, Deep Junior'ın programcılarında biri de bilgisayar programının hamlelerini Kasparov'un önündeki satranç tahtasında tekrarlardı.

İlk oyunda beyaz taşlarla oynayan Kasparov'un 6 yıl önce Deep Blue adlı bilgisayara karşı kaybettiği maçta uyguladığı "bilgisayar karşıtı" stratejiyi terk ederek, insan rakiplerine karşı uyguladığı alışılmış saldırgan oyun stratejisini benimsediği gözlemlendi.

Deep Junior'un, birinci hamlede veziri iki kare ilerleten Kasparov'a karşı Slav Savunması'nı uyguladığı görüldü. Deep Junior'un oyunun 17. hamlesinde değerli bir kalesini, Kasparov'un atıyla değişmesinin ardından, Kasparov, taşlarını tahtadaki önemli merkezi dikeyleri kontrol edecek şekilde yerleştirdikten ve şahını köşede güvenceye aldıktan sonra avantajı ele geçirdi. Kasparov, 26. hamlede Deep Junior'ı vezirleri değiştirmeye zorlamasının ardından bilgisayarın tüm oyunu kurtarma şanslarının yok olduğu gözlemlendi. Zorunlu vezir değiş-tokuşundan sonra, Kasparov'un bir hamle daha yapmasının ardından, oyunun ümitsiz olduğunu gören Deep Junior'ın programcıları, bilgisayar adına yenilgiyi kabul ettiler.

Oyundan sonra basına açıklamada bulunan Kasparov, "Birinci oyunu rahatlıkla kazanmış olmasına karşın bilgisayar programının çok güçlü olduğunu ve maçta hiçbir şeyin kesin olmadığını" vurguladı. Deep Blue adlı bilgisayara 6 yıl önce kaybettiği maçta da birinci oyunu rahatlıkla kazanmış olmasına karşın bilgisayar programının çok güçlü olduğunu ve maçta hiçbir şeyin kesin olmadığını" söyledi. Deep Blue adlı bilgisayara 6 yıl önce kaybettiği maçta da birinci oyunu kazanmış olmasına rağmen maçı kaybettiğine işaret eden Kasparov, "Bu maçın daha önce yaptığım maçın bir benzeri olmasını istemiyorum. O maçta birinci oyunu kazandıktan sonra ikinci oyunu kaybetmişim" diye konuştu.

Azerbaycan'ın Bakü kentinde doğan, ancak daha sonra Rusya vatandaşlığına geçen Kasparov, dünya bilgisayar devi IBM tarafından üretilmiş olan, saniyede 200 milyon hamle hesap etme kapasitesine sahip Deep Blue karşısında 1997 yılında yaptığı maçta yenilgiye uğramıştı. Kasparov vatandaşı Vladimir Kramnik ile 2000 yılında yaptığı maçı kaybederek dünya şampiyonluğu unvanını kaptırmıştı. Halen 2847 Elo kuvvet derecesiyle dünyadaki en yüksek kuvvet dereceli satranççı konumundaki Kasparov'un en yakın rakibi ise halen "Zeka Oyunları Şampiyonu" unvanını elinde bulunduran, 2809 Elo kuvvet derecesine sahip Kramnik.

Saniyede 3 milyon hamle hesap edebilme yeteneğine sahip İsrail yapımı Deep Junior, 2002 yılında yapılan bilgisayarlararası dünya şampiyonasında tüm rakiplerini yenerek 2002 bilgisayarlararası satranç şampiyonu olmuştur.

#### 1. OYUNUN HAMLELERİ

1. d4 d5 2. c4 c6 3. Ac3 Af6 4. e3 e6 5. Af3 Abd7 6. Vc2 Fd6 7. g4dxc4 8.Fxc4 b6 9. e4 e5 10. g5 Ah5 11. Fe3 O-O 12. O-O-O Vc7 13. d5 b5 14. dxc6 bxc4 15. Ab5 Vxc6 16. Axd6 Fb7 17. Vc3 Kae8 18. Axe8 Kxe8 19. Khe1 Vb5 20. Ad2 Kc8 21. Şb1 Af8 22. Şa1 Ag6 23. Kc1 Fa6 24. b3 cxb3 25. Vxb3 Ka8 26. Vxb5 Fxb5 27. Kc7 1-0 ♠

**ÇİĞDEMİM DERNEĞİ  
EDEBİYAT TOPLULUĞU**  
*ŞİİR AKŞAMI*

Haydar Ergülen Şiirleri

“**Dağlar, insanlar  
ve hatta ölüm bile  
yorulduysa,  
şimdi en güzel şiir,  
barıştır...**”

24 Şubat Cuma  
Saat: 19:30

Çiğdemim Kültürevi



ÇİĞDEMİM MAHALLESİ  
MUHTARLIĞI

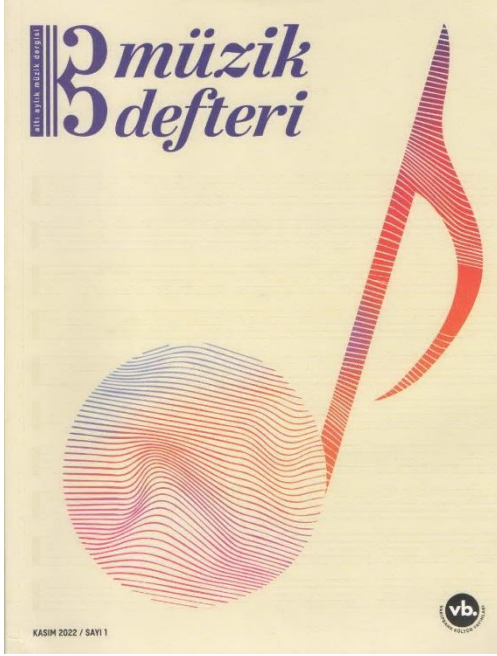


ÇİĞDEMİM  
DERNEĞİ



**BİR AVUÇ TOPRAĞA, BİR DAMLA SUYA ÖZEN GÖSTEREREK  
DOĞAYA SAYGILI VE DOĞA İLE UYUMLU YAŞAMAYI ÖĞRENMEİYİZ.**

Yıl sonunda güzel bir haber, müzikseverlere ve müzisyenlere yılbaşı hediyesi, Müzik Defteri adlı süreli derginin ilk sayısı Kasım ayı itibariyle yayımlanmaya başladı. Yılda iki kez yayımlanacak derginin editörü **Prof. Uğur Ekren** (d. 1967), İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümü, Felsefe Tarihi Anabilim Dalı öğretim üyesi. Yayınlarından ve verdiği derslerden görüleceği üzere Prof. Ekren, Müzik Felsefesi, Felsefe Tarihi, Müzik ve Edebiyat ile Güzel Sanatlar Felsefesi alanlarının uzmanı (<https://avesis.istanbul.edu.tr/ugur.ekren>).



Derginin bu ilk sayısının sunuş yazısında Prof. Ekren sanat eserlerinin üretildikten sonra sunumunun ve değerlendirilmesinin farkı mecralarda gerçekleştiğini ancak yeni tartışma ortamının sanat eserlerinin üzerlerine yazılan kitaplardan çok konu çeşitliliğine sahip dergiler olabileceğine işaret ederek “Müzik hakkında bir dergi projemiz ilgilendiğimiz sanat dalıyla ilgili yukarıdaki ayrıcalıktan yararlanmak, yani kesintisiz bir fikir alışverişi ve tartışma ortamı yaratmak arzumuzdan kaynaklandı. Özellikle ülkemizin konservatuvarlarında ve akademilerinde var olduğuna inandığımız birikimi, mevcut potansiyeli aktüel kılabilecek bir ortama ihtiyaç olduğu inancı bizi harekete geçirdi.” diye yazmış. İçerik hakkında şu bilgi verilmiş: “**Müzik Defteri** dergimiz ağırlıklı olarak müzik hakkında akademik düzeyde teorik yazılar içerecektir. Aynı zamanda ülkemizin değerli sanatçılarıyla ve ülkemiz dışındaki sanatçılarla yapılan söyleşilere yer verilecektir. Dergimizde başta Klasik Batı Müziği olmak üzere Caz ve ülkemizin “klasik” nitelmesini hak eden (Çok Sesli ve Tek Sesli, Cumhuriyet Dönemi ve Öncesi ayrımlarına gidilmeksizin) müzik gelenekleriyle ilgili fikir ve tartışmalara yer verilecektir.” Sunuş yazısında içerik konusunda daha

ayrıntılı bilgilere de yer verilmiş ve “yazıların yayın kurulunun en az birinden onay almak koşuluyla yayınlanacağı” belirtilmiş.

Geniş ve üst düzey bir yelpazeden oluşan **Yayın Kurulu**'nda (isim alfabe sırasıyla) sanatçı, müzikolog ve sanat yazarları yer alıyor: **Doç. Adnan Esenyel** (Düzce Üniversitesi), **Prof. Dr. Alper Maral** (Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi), **Antonio Pirolli** (Lizbon Sao Carlos Operası), **Aydın Büke** (Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi), **Doç. Dr. Aysel Demir** (Kırıkkale Üniversitesi), **Dr. Bertan Rona** (Afyon Kocatepe Üniversitesi), **Doç. Dr. Can Okan** (Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi), **Çağnur Gürsan** (Devlet Opera ve Balesi Sanatçısı), **Dr. Deniz Sever** (Girne Amerikan Üniversitesi), **Doç. Dr. Ekin Öyken** (İstanbul Üniversitesi), **Doç. Dr. Emir Ülger** (Başkent Üniversitesi), **Evin İlyasoğlu** (Müzik Yazarı), **Prof. Dr. Filiz Kamacıoğlu** (Marmara Üniversitesi), **Prof. Dr. Hasan Uçarsu** (Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi), **Keysudar Sever** (Koro Şefi), **Prof. Dr. Kivılcım Yıldız Acar** (Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi), **Prof. Dr. Namık Sinan Turan** (İstanbul Üniversitesi), **Prof. Dr. Oktay Taftalı** (Medeniyet Üniversitesi), **Doç. Dr. Raşit Görkem Aytımur** (Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi), **Serhan Bali** (Müzik Yazarı), **Dr. Öğretim Üyesi Şule Gece** (Kırıkkale Üniversitesi), **Prof. Dr. Uğur Ekren** (İstanbul Üniversitesi), **Ünüshan Kuloğlu** (Devlet Opera ve Balesi Sanatçısı), **Volkan Akkoç** (Devlet Opera ve Balesi Sanatçısı), **Doç. Dr. Zeynep Esenyel** (Düzce Üniversitesi).

Reklamsız olan derginin sponsoru **Vakıfbank Kültür Yayınları**. Vakıfbank Kültür Yayınları sanat yayınlarına etkili bir giriş yaptı ve edebiyat, tarih, sinema, mimarlık, müzik, opera alanında birçok kitap yayımlamaya başladı (<https://www.vbky.com.tr/>).

Editör Prof. Ekren umudunu “**Yolumuz açık, üretimimiz daim olsun**”, sözleriyle belirtmiş; ben de “**Yazarınız ve yararlananınız hep artsın**” diyerek içten dileklerimi sunmak istiyorum.

## İlk Sayı İÇİNDEKİLER

**Uğur Ekren:** Editörün Sunuşu

**Alper Mara:** Yeni Bir İmparatora Eski Bir Marş: Wagner'den Williams'a Star Wars Filminin Müzikleri

**Aysel Demir:** Bir Teorisyen Bir Besteci: Jean Jacques Rousseau

**Barış Uzun:** Sembol Olarak Müzikal Yapıt

**Bertan Rona:** Raffaello'nun Bir Yapıtından Hareketle İnsan ve Enstrüman Sesi Düalizmi

**Filiz Kamacıoğlu:** Zoltan Kodaly ve Müzik Eğitimi

**Görkem Aytimur:** Bir Flanör'ün Müzik Gezintisi

**Keysudar Sever:** Müzik Eğitiminin İncelikleri

**Necati Giray:** Türk Müziği Nota Sistemi

**Öykü Yanık:** Ortaçağ'dan itibaren Doğu Slavlarında Litürjik Müzik

**Şule Gece:** Değerini Yaratan Bir Sanat Türü Olarak Müzik ve İrade İlişkisi

**Uğur Ekren:** Müzik Felsefesinde İncelemeler: Johannes Brahms'ın Müziğinde Yansıyan Duygu ve Düşünce Evreni

101 sayfa, 40.60 TL. Abonelik bilgileri henüz yok.

**İletişim:** [muzikdefteri@vbky.com](mailto:muzikdefteri@vbky.com)



**Sadık Güvenç – Kütüphanede Yazarlarla Söyleşi Konuğumuz**

Mitoloji, dipsiz bir kuyu, sonu olmayan bir yolculuk gibidir. Git gidebildiğin kadar. Bizim burada yapacağımız yolculuk, şaraptan sorumlu Tanrı Dionysus ve Nuh Peygamber'le başlıyor.

Tanrılara özgü saygın, sevilen bir içecek olarak bazen kutsanarak bazen şeytani olarak anlatılan şarabın insanlarla Tanrıların bağ kurmasına aracılık ettiğini, şarap içmeyi seven Tanrıların, bunu insanlarla paylaşmaktan zevk aldıklarını görüyoruz. Böylesine sevilen, kutsanan bir içeceğin hikâyesi de söylencelere konu olmuş.

Eski Pers (İran) hükümdarlarından Cemşid, savaştan dönerken bir yılanın elinden kartal yavrularını kurtarmış. Kartal da teşekkür etmek için Cemşid'e bir meyve vermiş. Bu bir üzüm salkımıymış. Cemşid bunu ilk defa görüyormuş. Üzümü yemiş, çok beğenmiş. Çekirdeklerini cebine koymuş. Evine dönünce çekirdekleri ekmiş. Bir süre sonra asmalar bol üzüm vermiş. Yemekle bitirememişler. Artan üzümün suyunu küplere koyup kaldırmışlar. Bakmışlar ki küplerdeki üzüm suyu acımuş. Zehir sanmışlar. Düşmanları zehirleriz diyerek bir kenara bırakmışlar küpleri.



Cemşid'in güzel mi güzel bir cariyesi varmış. Baş ağrısı çekermiş. Canına tak etmiş bu ağrılar. Ölmek istemiş, küpteki zehirden içmiş. Baş dönmeğe başlamış. Ölüyorum sanmış kendini yatağa atmış. Az sonra ağrılarının geçtiğini görmüş. Durumu Cemşid'e anlatmış. Cemşid de karısının kurtulmasına neden olan bu acı suya "abi hayat" adını vermiş.

Yunan mitolojisindeki bir söylenceye göre Şarap Tanrısı Dionysus küçüklüğünde Naxia'ya gitmek üzere Helas'tan yola çıkmış. Yorulunca dinlenmek amacıyla bir taşın üzerine oturmuş. Bu arada bir bitki görmüş. Onu yanına alıp gittiği yerde büyütmeğe istemiş. Bitkiyi sıcaktan korumak için çareler aramış. İri bir kuşun bacak kemiğinin içine koymuş ilkin. Burada büyümeye başlayan bitki, bir süre sonra kuşun kemiğinin içine sığmaz olmuş. Dionysus daha büyük kemik aramış, bir aslan bacağı bulmuş. Bitkiyi kuşun kemiği

ile birlikte aslanın bacağına içine koymuş. Çok hızlı büyüyen bitki bir süre sonra buradan da taşmış. Dionysus bu kez bir eşiğin bacağına kemiğini kullanmış. Naxia'ya varınca bitkiyi kemiklerle birlikte toprağa dikmiş. Bir asma olan bu bitki, çabuk büyümüş, Çok güzel üzüm vermeye başlamış. Dionysus üzüm suyundan içecek hazırlamış ve insanlara vermiş. İçenler kuşlar gibi ötmeye, daha fazla içenler aslan gibi kendilerini güçlü hissetmeye ve daha da fazla içenler eşek gibi olmaya başlamışlar.

"Tanrı dünyayı yarattığı günün ertesinde bütün yaratıklara dünyayı beğenip beğenmediklerini, eksiklik olup olmadığını sormaya karar verdi. Bunu duyan Şeytan hemen horoz ile domuza gidip onlara 'dünyayı beğeniyor musunuz?' diye sordu. Onlar da 'iyi' dediler. Şeytan: 'Bodur bir bitki eksik değil mi? Üzerinde salkımlar halinde tarh bir meyvesi vardır. Onun için eğer yarın Tanrı size sorarsa, ona böyle söyleyin' dedi. Ertesi gün Tanrı hayvanlara dünya hakkındaki düşüncelerini sordu. Bütün hayvanlar 'iyi' diye cevap verdiler. Tanrı, horoz ile domuza 'Ya siz? Neden konuşmuyorsunuz?' dedi. Horoz ve domuz: 'İyi, güzel, ama küçük bir ağaç eksik, küçük ve yuvarlak meyveler veren... Onları sıkınca şarap olur,' dediler. Bu sözleri duyan Tanrı: 'Bir asma olsun ve her kim şarap içmezse benim bedduamı alsın ve kim çok fazla şarap içerse onun sesi horozunki gibi, yüzü de domuzunki gibi olsun,' dedi."

"Âdem, asma çubuğunu dikti. Şeytan, asmanın dibinde bir tavus kesti. Asma, tavusun kanını emdi. Asma yaprak vermeye başladığında Şeytan geldi ve onun dibinde bir maymun kesti. Asma maymunun kanını emdi. Asmanın meyvesi (koruk) belirince Şeytan, bir aslan kesti. Asma aslanın da kanını emdi. Şeytan, üzümler olgunlaştığında da bir domuz kesti. Asma domuzun da kanını emdi. Böyle suladı Şeytan asmayı. Bundan dolayı şarap ilk defa vücuda yayılınca, içenin yüzü gözü parıldar, tavus gibi güzelleşir. Sarhoş olmaya başlayınca, maymun gibi el çırpıp oynamaya başlar. Eğer sarhoşluğu daha da çok artarsa, o zaman aslan gibi

kükremeye, aptallıklar yapmaya, kavga etmeye ve boş yere böbürlenmeye başlar. Daha çok içerse domuz gibi yerde eşinmeye başlar, gücünü yitirip uyumak ister."

İlyada ve Odysseia destanlarında şarapsız yemek yoktur neredeyse. Şarap tanrılara özgü bir içecektir. Söylenceye göre, Akhaların güzel prensesi Helen'i Truvalılar kaçırlar. Bunun üzerine Akha oğulları, Truva önlere gemileriyle gelirler ve on yıl süren bir savaş başlar. Bu savaş aslında tanrıların savaşdır. Halklar ise sadece birer piyondur. İşin içinde şimdilerde dış güçler denilen "üst güçler" vardır. Yiğitler ne kadar güçlü olursa olsun kimin ölüp kimin kalacağını üst güçler, yani tanrılar karar vermektedir. Hektor, çok güçlü bir yarı tanrıdır. Ancak onun ortadan kalkıp Hades'in ülkesine gitmesine (ölümüne) karar verilmiştir. Hektor, bir ara kale kapısının önüne gelince, Hektor'un anası oğluna şarap ikram eder. Çünkü şarabın güç ve cesaret vereceğine inanmaktadır.



Akhalar, Truvalıların saldırılarından korumak istedikleri gemilerinin önüne çok büyük bir duvar örerler. Bu duvar, tanrıların öfkesine yol açar. Aralarında tartışılır. Fırtına Tanrısının bu duvarı yıkmasına karar verirler. Akhalar ise bundan habersiz eserlerini kutlamakla meşguldürler. Kutlama şarapsız olmaz. Şarap, altın kadehlerde sunulur sofralarda.

Tanrıça Nymphe, Odysseus'un tutsak etmiştir. İssiz bir adada ikisi birlikte yaşamaktadır. Odysseus vatanını özlemekte ve Nymphe'den kurtulmayı istemektedir. Zeus'un öfkesinden korkan Tanrıça Nymphe, adadan ayrılmasına izin verdiği Odysseus'un teknesine azık olarak bol şarap koyar. "Talihsiz adam, ağlayıp durma artık karşımda,/ ömrünü boşuna tüketme, seni göndereceğim ben kendim./ Haydi git uzun tahtalar kes

tunç baltanla,/geniş bir sal yap.../ Ben de ekmek, su ve kırmızı şarap veririm sana,/açlık çekmeyesin diye veririm bol bol."

Akhilleus'un can dostu Patroklos, Hektor tarafından öldürülür. Patroklos'un cesedi yakılırken bol bol şarap sunulur tanrılara: "Rüzgarlar bir arada esti bütün gece,/ yığını yakan alevler bütün gece canlı durdu, /bütün gece hızlı Akhilleus iki kulplu bir tasla/ şarap aldı altın bir çanaktan,/şarabı yere döktü, ıslattı toprağı,/ruhunu andı talihsiz Patroklos'un." Şafak söktüğünde o ateş yine şarapla söndürülür:

İran destanı Şahname'de de şarap sık sık anılır. Şahname'deki ünlü kahramanlardan Zaloğlu Rüstem, yine bir kahraman olan İsfendiyar'la karşı karşıya gelir. İki kahraman savaştan önce oturup şarap içerler ve sohbet ederler:

"Sofralar kurulup da Rüstem yemeğe başladığında, onun yiyeşini görenler şaşırıp bakakaldılar. (...) İsfendiyar şöyle dedi: "Getirin kadehi, yıllanmış şarap yerine ham olan şarabı getirin! Bakalım Rüstem şimdi nasıl şarap içecek ve Keykavus'tan nasıl söz edecek!" Saki neredeyse bir geminin içerisinde yüzebileceği bir kadehle yıllanmış şarap getirdi.

İran hükümdarının şerefine, Rüstem onun tamamını içti, o sapsarı şarap çeşmesini kuruttu!" Rüstem sarhoş olmuyor, tersine akıllı uslu sohbet ediyorlar. İki kahramanın savaşı olağanüstü hikâyelerle süsleniyor.

Yukarıda özü edilen Keykavus, ünlü Kabusnâme adlı kitabında "Şarap İçme Adabı" başlığı altında bazı öğütler veriyor. Bu kitap 1082 yılında yazılmış.

"Ulular, şarap içmek için de bir töre koymuşlardır. Yemekten sonra üç kez susayasın, ondan sonra şarap içesin. İlla içeceksen, ikindiden sonra iç, halk seni sarhoş görmesin. Şarap içerken mezeden fazla yeme, miden yorulmasın. Açık alanda içme, evinde iç. Meclisten ayrılırken iştahın bitmiş olmasın, az ye, az iç. (...)"



Hun Türklerinin Oğuz Kağan Destanı'nda da daha girişte şarap çıkar karşımıza. Ay Kağan'ın bir oğlu gelir dünyaya. Bu oğul, olağanüstü özelliklere sahiptir. Yüzü gök mavisi, gözleri al, saçları karadır. Anasını bir kez emer, bir daha emmez. Dile gelir:

*"Pişmemiş etler ister, aş, yemek ister oldu!/Etraftan şarap ister, eğlenmek ister oldu!/Ansızın dile geldi, söyler, konuşur oldu!/Kırk günden sonra, yürür, oynaşur oldu!"*

Şölenlerde, toylarda kımız ve şarap sözcüklerine rastlamaktayız.

Sümer destanı Gilgamiş'ta da şarap çıkar karşımıza. Gilgamiş'a bela olsun diye gönderilen Engidu ile Gilgamiş arkadaş olur. Ormanda büyüyen Engidu'ya gelenek görenek öğretmek Gilgamiş'a düşer: *"Engidu, ekmek ye! Bu yaşamın koşuludur! İçki iç! Bu ülkenin göreneğidir!"* Tanrıça İştar, Gilgamiş'la evlenmek ister. Böylece onun gücünü kontrol altına alacaktır. Gilgamiş buna itiraz eder: *"Yiyecek ekmeğim ve azığım vardır, krallara özgü içkilerim vardır! Seninle neden evleneyim?"*

Dede Korkut hikâyelerinde şölenlerde şarap vardır.

Babil mitolojisinde şarap kıymetli bir içecek olarak anlatılır:

Babililer, Tanrı Bel'in putuna her gün un, koyun ve şarap götürürlermiş. Kral Kiros da Bel'e tapınırmış. Bir gün kral Kiros, Danyal Peygamber'e "neden sen de Bel'e adak götürmüyorsun?" diye sormuş. Danyal da Bel'in put olduğunu, kendisinin yaratıcıya inandığını söylemiş.

Kral Kiros, Bel'in canlı olduğunu, her gün kendisine getirilen adakları yiyip içtiğini söylemiş.

Danyal, bunun yanlış olduğunu söylemiş. Krala yanıldığını göstermek istemiş. Kurduğu düzenle tapınağa getirilen adakları kimlerin yiyip içtiğini kanıtlamış.

Efsane uzuyor. Burada Tanrıların içki içtiğine inanılması ve şarabın kutsallaştırılmasına değiniliyor. Hitit mitolojisinde şarap olmaz olur mu hiç?

*Fırtına tanrısı ve Yılan İllu i Anka birbiriyle Kiskilussa kentinde dövüşe tutuştular. Yılan İllu i Anka Fırtına Tanrısını yendi. Fırtına Tanrısı, tüm tanrıları yardıma çağırarak "Gelin ve benimle birlikte olun, " dedi. Bu çağrıya uyan Tanrıça İnara da bir festival düzenleyerek her şeyi çok fazla oranda olacak şekilde şarap fiçileri, bira fiçileri ve alhi fiçileri hazırladı.*

*Bu işleri bitiren Tanrıça İnara, aşık olduğu Hupasia'nın yardımıyla yılan İllu i anka'yı çoluk çocuğuyla birlikte festivale çağırdı.*

Tüm içkileri içen yılan İllu i anka sarhoş olur ve Fırtına Tanrısı tarafından orada öldürülür. Fırtına Tanrısı gürlediğinde yapılacaklar bölümünde kil tabletlerde yazılanlar bölümünden:

*"Ve şunları hazır edip alır: Bir sığır, beş koyun, ta u al içkisi ile dolu hanisa testisi, yarım avuç somun ekmek,(...) Ve Fırtına Tanrısının adamı, her gün Fırtına Tanrısının huzuruna çıkıp bir somun ekmek, şarap dolu tatlı süt dolu bir kap alıp hazır eder. (...)"*

Tekerleme benzeri sözlerle devam eder. Ardından yağmur geleceğine inanılır. *"Nasıl ki zeytin tanesinin özünde yağ saklıdır, üzüm tanesinin özünde şarap saklıdır. Telipui, sen de aynı şekilde kalbinde ve ruhunda iyilik saklayasın."*

İrlanda mitinde sözü edilen büyük kahraman Finn, savaşçı, avcı ve bilge biridir. Bu bilgeliğini Tanrılara hizmet ettiği, onlara sunduğu şaraptan bir yudum içtiği için kazandığı anlatılır.

Antik Kelt (Alman, Fransız, İngiliz...) efsanelerinde bağbozumundan sorumlu Sucellos Tarım ve Orman Tanrısı olarak geçer. Üzümünden şarap yapmak için fiçi ya da çömlekle dolaşırken resmedilir.

Kutsal kitaplarda da şaraba yer verilmekte. Tevrat (Amos 9,11-15): *"İşte, öyle günler geliyor ki çift süren hasat yaparı/Ve üzüm ezen kimse ekin savuran kimseyi yakından izleyecek./Dağların bağrından taze şarap ırmakları akacak/Ve tüm tepeler taze şarap içinde kalacak. /Halkım İsrail'in tutsaklarını geri getirteceğim;/Bunlar yıkılmış kentleri yeniden yapıp, orada oturacaklar;/Bağlar dikip, bunların şarabını içecekler..."*

Şalem Kralı Melkisedek, İbrahim'e ekmek ve şarap ikram eder. (Yaratılış 14, 17-24) İncil'de son akşam yemeğinden bir sahne: "Yemek sırasında İsa eline ekmek aldı, şükran duasını yapıp ekmeği böldü ve öğrencilerine verdi. "Alın, yiyin," dedi. "Bu benim bedenimdir. Sonra bir kâse alıp şükretti ve bunu öğrencilerine vererek, "Hepiniz bundan için," dedi. Çünkü bu benim kanımdır, günahların bağışlanması için birçokları uğruna akıtılan antlaşma kanıdır. Size şunu söyleyeyim, babamın egemenliğinde sizinle birlikte tazesini içeceğim o güne dek, asmanın bu ürününden bir daha içmeyeceğim."

Çarmıha gerilmeden az önce İsa'ya şarap sunulur: "Golgota, yani Kafatası denilen yere vardıklarında içmesi için İsa'ya ödle karışık şarap verdiler. İsa bunu tadınca içmek istemedi. İsa idam edilir. Üç saat sonra İsa," Tanrım, beni niçin terk ettin?" diye bağıınca "içlerinden biri hemen koşup bir sünger getirdi, ekşi şaraba batırıp bir kamışın ucuna takarak İsa'ya içirdi. (...) İsa bir kez daha bağırp ruhunu teslim etti."

İsa'nın son yemekte içki içtiği veya çarmıha gerildiğinde kanının damladığına inanılan kutsal kâse kaybolur. Kral Arthur ve yuvarlak masa şövalyeleri kutsal kâseyi aramaya başlarlar ve onu bulup Kudüs'e getirirlerken bu çerçevede birçok söylence ortaya çıkar.

Kur'an'da Maide suresi: "Ey iman edenler! Şarap, kumar, dikili taşlar, fal ve şans okları birer şeytan işi, pisliktir; bunlardan uzak durun ki kurtuluşa eresiniz."

Saffat suresinde cehennem içkisi olarak anılır: "Sonra zakkum emeğinin üzerine onlar için kaynar su karıştırılmış bir içki vardır."

İslamiyet'in kabulünden sonra oluşan destanlarda şarap ve diğer içkilerden kaçınma görülür. Manas Destanı'nda yiğitlere çay içirilir. Genelde askerlerin şarap içtiği biliniyor. Saraylarda işret meclislerinin kurulduğu, gazelerde, kasidelerde, rubailerde açık açık yazılır. Sakînâmeler işret meclislerini konu edinir.

Anadolu Türk devletlerinde "ayş u işret" ( ya da iş ve işret) içkili, sazlı sözlü toplantı anlamında kullanılırdı. Huzur ve rahat içinde gününü geçirme anlamına da gelir bu söz.

Sünni ve Şi'i İslam'ın kesinlikle yasakladığı şarap, tasavvufta bir Tanrı lütfu olarak yorumlanır.

*Kaynaklar: İlyada, Odysseia (Homeros), Türk Mitolojisi (Bahaeddin Ögel), Efsaneler Mitler (Philip Wilkinson), Hitit Mitolojisi (Güngör Karauğuz), Babil Mitolojisi (Lewis Spence), Kabusname (Keykavus), Şahname (Firdevsi), Oğuznameler Dede Korkut Hikâyeleri (TDK).*

## BİR ÖNERİM VAR!

Derneğimiz ve mahallemiz ile ilgili her türlü önerileriniz için geliştirdiğimiz öneri formunu sizlerle paylaşıyoruz. Formu doldurup gönderebilir ya da derneğimize bırakabilirsiniz. Ayrıca aşağıdaki bağlantıdan doldurarak da gönderebilirsiniz. Öneri formuna yazacağınız öneriler ve sizlerin katkıları değerlendirilecek ve uygulanabilecek olanlar yaşama geçirilecektir.

web sayfası bağlantısı : <http://www.cigdemim.org.tr/?p=12378>

Google form bağlantısı : <https://forms.gle/PxcLCeNpRzKGoUu7A>



Yazım kurallarında en çok karıştırılan / hata yapılan konulardan biri olan “de, da ve ki” ekleri / bağlaçlarıyla ilgili küçük testlerimize devam ediyoruz. Yazım bilginizi kontrol etmek ister misiniz? **Doğru yanıtları dergimizin sondan bir önceki sayfasında bulabilirsiniz.**

**Soru 1:** Aşağıdaki tümcelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- Katkıda bulunmak güzel de soru bulmak zor.
- Bir de baktım evde hiç süt kalmamış.
- O ürünün içinde zararlı yağlar da var.
- Hangisinde katkı olmadığını söylede bilelim.



**Soru 2:** Aşağıdaki tümcelerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?

- Ayşe dürümde sever.
- Eski tadı kalmadı ama yinede gidiyoruz.
- Sedat, köpekler için mama da getirdin mi?
- Başak burcu olduğum için çokta etkilenmedim.



**Soru 3:** Aşağıdaki tümcelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- Bilgisayar ekranın da çentiğın ne işi var?
- Şarj aleti de mi vermiyorsunuz?
- Alnımızda cahil mi yazıyor?
- Yine de toplantıya geleceğim.



**Soru 4:** Aşağıdaki tümcelerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?

- Tabağın da kileri bitirmeden sofradan kalkamazsın.
- Patlıcanları ince ince doğra ki güzel pişsin.
- Yakına gelki yüzünü rahatça görebileyim.
- Baktımki bu iş böyle olmayacak, öğretmene haber verdim



**Soru 5:** Aşağıdaki tümcelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- Çocuğun gözlerindeki heyecanı görmeliydin.
- Gel gör ki zaman çok hızlı geçmiş, ne anne kalmış ne de baba.
- Cüzdanın da ki bütün parayı kaybetmiş. Çaldırılmış mı, yoksa düşürmüş mü belli değil.
- Sen ki benim en iyi arkadaşımydın. Nasıl yapabildin bunu bana, nasıl?

**Doğru yanıtları dergimizin sondan bir önceki sayfasında bulabilirsiniz.**

**ÇİĞDEMİM DERNEĞİNDEN**

# **AŞK'A DAİR SEVGİLİLER GÜNÜ KONSERİ**



## **1.Bölüm**

**ÇİĞDEMİM YAD TSM KOROSU**  
(Yeşilçam Şarkıları)  
**ŞEF: AZİZ ÇAĞATAY**



## **2.Bölüm**

**Güliz - Aziz ÇAĞATAY**  
**Popüler Aşk Şarkıları Konseri**



**YER:**

**Ankara Fen Lisesi**  
**AFLİVA Kültür Merkezi**  
**Çiğdem Mahallesi**  
**1557.Cadde**

**TARİH:**

**13 ŞUBAT**  
**PAZARTESİ**  
**SAAT:19:30**

**İyot** elementi insan vücudu için oldukça önemli olup, su ve yiyecekler aracılığıyla alınmadığı ve vücut tarafından üretilmediği zaman, iyot eksikliğinden kaynaklanan **guatr** hastalığı ortaya çıkar. Hormon üretmekle görevli tiroit bezi, yeteri kadar iyot alamadığı zaman, hormon üretebilmek ve gereken iyodu daha iyi tutabilmek için hücrelerini büyütür. İşte bu durum tiroit bezinin büyümesini sağlar ve sonuçta guatr hastalığı ortaya çıkar.

İnsan vücudundaki iyodun % 20'si tiroit bezinde bulunur. Geri kalanı deride, adalede ve kemik sistemindedir. İyodun vücuttaki temel fonksiyonu, tiroit bezi hormonlarının üretilmesine yardımcı olmaktır. Tiroidin ürettiği T4 (tiroksin) ve T3 (triiodotironin) hormonlarının üçte ikisi iyottur. İyot mide aracılığıyla kolayca emilir. Emilen iyodun fazlası, böbreklerden idrar yoluyla atılır. Fazlası, demirde olduğu gibi vücutta depolanmaz.

Dünya Sağlık Örgütü'ne göre vücudun günlük iyot ihtiyacı, yaklaşık 150 mikrogram olup, yeterli bir beslenmeyle bu miktar kolayca alınabilmektedir. Bu sayının altında iyot alınması, hastalığı ortaya çıkarmaktadır. Çoğu gelişmiş ülkelerde yaşayan iki milyara yakın insan, iyot eksikliği rahatsızlığı yaşamaktadır. Çin'de 425 milyon insan ve dünya nüfusunun da % 40'ı bu hastalığın tehdi altındadır. Eskiden guatr hastaları büyük oranda iyot içeren deniz yosunlarıyla tedavi edilirdi.

Yukarıda yazdığım gibi tiroit bezi yeteri kadar iyot alamadığı zaman, gereken iyodu daha iyi tutabilmek için hücrelerini büyütür ve bu aşırı büyüme sonucunda da, guatr hastalığı ortaya çıkar. Bunun nedeni, **kaynak sularının çıktığı kayaların bileşiminde iyot bulunmaması ya da eksik oranda bulunmasıdır**. Normal bir beslenmede iyot eksikliği oluşmaz. Eksikliğin oluşması iki nedene bağlıdır. Birincisi, yaşanan çevrede su tutan kayaların iyot içeriği oldukça zayıftır. İkincisi ise, burada



yetişen bitkiler ve bunlarla beslenen hayvanlar iyotça eksiklik içindedir. İyotsuzluk, bitki ve hayvanları etkilemez. Ama bunları tüketen insanlar yeterli iyot alamadığı için, iyot eksikliği doğar ve hastalanır.

İyot, genelde toprakların üst tarafında yoğunlaşır, buradan da içme sularına karışır. Bazı bölgelerde yağmurun devamlı yağması, toprakta bulunan iyodu hızla aşağılara yani kayaların boşluklarına doğru taşıdığından, sebze ve meyvelerde iyot eksikliği oluşur. Örneğin, Kanada gibi buzul alanı bol olan ülkelerde, üst toprak örtüsündeki iyot ortadan kalkmaktadır.

Dolayısıyla, söz konusu toprak örtüsünün bulunduğu yerlerde yetişen bitki ve hayvanları tüketen insanlar da, bu nedenle iyot eksikliği yaşamaktadır.

Diğer önemli bir konuda, yeterli miktarda iyot alınmasına karşılık, iyodu kimyasal olarak etkisiz hale getiren, kara lâhana gibi besin maddelerinin bolca tüketilmesi halinde de, iyot eksikliği yaşanmaktadır. Doğu Karadeniz'de bol miktarda kara lâhana tüketildiği için, guatr hastalığı yörede oldukça yaygındır. Sağlık Bakanlığı'nın verilerine göre guatr, Türkiye'nin batı bölgelerinde hafif iken, İç ve Doğu Anadolu Bölgelerine doğru gidildikçe artan bir iyot eksikliği tablosu yaşanmaktadır...

36,5 derece olan vücut ısısının, hiçbir fiziksel eylemde bulunmadan korunması, kan dolaşımı, solunum, bağırsakların çalışması, hormon yapımı gibi yaşamsal işlevlerin sürdürülmesi sırasında, gereken enerjinin oluşmasını iyot sağlar. Ayrıca, hücre solunumu ve oksijen tutulmasında da etkili olup, büyüme ve gelişme için çok ama çok gereklidir. Protein sentezi ve genel enerji üretimi için de zorunludur. Sinir ve kemik dokusunun yapılanması ve yenilenmesinde oldukça etkilidir. Deri, saç ve tırnak gibi uzantılar için de çok gereklidir. Konuşma ve ruhsal yapıya da oldukça etki etmektedir.

İyot eksikliğinin belirtileri genellikle halsizlik, tembellik, kilo artışı, deri ve saçlarda kuruma, zekâ geriliği, enfeksiyonlara karşı dayanıksızlık, çok üşüyerek sıcaklığı sevmeyi, Doğal haliyle iyot, balık, deniz ürünleri, sığır yureği, ıspanak, pirinç, süt, yumurta, et ve iyotlu tuzlarda bulunur. **Vücutta iyot alımının en sağlıklı yolu ise, haftada 1-2 defa, çiftlik balığı olmayan taze balık tüketmektir.**

Kaynaklar: Dr. Çetin Önsel, 2007. Dr. Ruhi Çakır, 2007. Dr. Eşref Atabey, 2005.



Malumunuz, iki eli çırparak ses çıkarmaya alkış denir. Alkış kelimesi eski Türkçeden “övmek, onaylamak, kutsamak anlamındaki “alka” filline fiil eki olan “ış” ekinin eklenmesiyle türetilmiştir. Dolayısıyla esasen bir kişiyi ya da olayı onaylamak, olumlamak amacıyla eller çırpılır. Diğer bir deyişle temel, yani ilkel ve içgüdüsel bir beğenme davranışıdır.

Çocuklar olumlu bir davranışları üzerine erişkinlerin kendilerini alkışladığını görünce beyindeki “ayna hücreler” vasıtasıyla bu hareketi tekrarlama gereği duyarlar. Tekrarladıklarında erişkinlerin sevinç duyması onlarda onaylanma, beğenilme hazzı uyandırır. Çocuk büyürken ona bir şey öğretilmeye çalışılırken alkış hareketi yine doğru yolda olduğunun ifadesidir. Böylece çocuk büyüyünce aynı hareketi başkalarına da

sunar, alkış alkışı, beğenme beğenilmeyi doğurur.

Öte yandan rahatsızlık veren bir durumun bitmesi için de alkış kullanılır; uzun ve sıkıntı veren bir eserin, konuşmanın veya uçak yolculuğunun bitmesi gibi. Hatta “aman ne kötüydü demek için” ya da kötü durumun bir an önce sona ermesini sağlamak için de yuhalama ve ıslık çalmaya eşlikle alaycı şekilde el çırpılabilir.

Esas konumuz ise bir sahne sanatı eserine yönelik duyguların ifadesi olarak alkışın yeridir. Eserin beğenildiğini anlatmak için olduğu kadar bazen de doğrudan beğenilen temsile veya konsere eşlik etmek için kullanılır. Eşlik durumu mutlaka orkestra şefinin izleyiciyi “eller havaya” misali tempo tutma daveti üzerine büyük bir hazla gerçekleşir.

Ancak eserin özelliğine göre alkış kuralları farklılık gösterebilir. Örneğin bir opera temsilinde aryanın çok güzel şekilde söyleyen soprano veya tenor aryanı bitirdiğinde veya zor solosunu estetik biçimde dans ederek gerçekleştiren bale sanatçısı soloyu bitirdiğinde coşku hisseden seyircinin alkışı olağan olarak kabul edilir, saygısızlık olarak addedilmez. Hatta çok sayıda dönüştü (pirüet) başarıyla yapmakta iken de “bravo, harikasın, devam...” anlamında alkışlamak alışılmamış bir durum değildir. Ama bunların dışında şarkılar veya dansların orta yerinde alkışlamak sanatçının konsantrasyonunu bozma ve diğer seyircileri rahatsız etme saygısızlığı olarak kabul edilebilir; olur olmaz el çırpmak veya ses çıkarmak medeni bir davranış değildir.

Öte yandan konserlerde durum daha özeldir. Birden çok bölümden oluşan bir parçanın bölüm aralarında alkış, hem eserin anlatım bütünlüğünü engelleyeceği, hem sanatçıların hem de diğer izleyicilerin konsantrasyonunu bozacağı için medeni olmayan, o ortamdaki sosyal angajmanlara aykırı bir davranış olarak görülür.

İşte bu yüzden bir süredir konser sezonu açıldığında genç konser izleyicilerine adabı muâşeret kuralları üzerine yayınlar, konuşmalar yapılır oldu. “Kızım sana söylüyorum gelinim sen anla” babındaki bu bilgiler aslında yaşı ne olursa olsun bir konser salonuna sık uğramayanlara yöneliktir (1, 2, 3). Özetle hepsinde söylenmek istenen “Konser sürerken de bölüm aralarında da alkışlamak ayıptır, lütfen yapmayın, keyfimizi bozmayın”dan ibarettir.

Gelgelelim zaman değişti, malum “Z kuşağı” tüm angajman kurallarını değiştirdi. Ben yaştakilerin mahsulü olan bu kuşak, özgürlüğünü ve varlığını ilan etmiş durumda. Bir sanat eserini beğendiğinde sahnedekilere “Bak, ben de buradayım ve seni beğendim; seni BEN beğendim”, diyerek orada mevcut olduğunu kanıtlamaya girişiyor. Kendince cep telefonunda “like” işareti koymaktan farksız bir işlem yapıyor ellerini çırparken. O denli masum, o denli içten ve o denli candan!

“Z kuşağı”, konserde olmayacak yerde alkış koparıırken, yeri geldiğinde operada arya veya balede solo sonunda alkışlamanın kabul edilebilir bir davranış olduğu bilgisinden yola çıkmıyor, bundan habersiz olarak kendi iletişim yollarını açıyor; bir tür “selfie” çekip sahneye gönderiyor. Telefonundan uzak kaldığı süre (kaldıysa tabii) göz önüne alınacak olunursa, beşikte sallanarak uyumaya alışmış; o gün bugündür bu yüzden hiperaktif bu izleyici kitlesinin klasik müzikle rezonansa gelmesi, huşu içinde uykuya dalmamak için elini kolunu sallama gereksinmesi duymasına şaşkırmamak lazım.

Arkeolojik kalıntılarda bulunan Sümer kil tabletlerinde “Bu gençlik nereye gidiyor?...” sorusuna rastlanmış (MÖ 4000-2000). Şair Hesiodos “Şimdiki gençler kurallara boş veriyorlar. Çok duyarsızlar ve beklemesini bilmiyorlar.”, buyurmuş (MÖ 750-650). Filozof Socrates “Bugünün gençleri lüks ve gösteriş düşkünü, saygısız, başkaldıran, geveze ve obur yaratıklardır”, diye yazmış (MÖ 400). Bizim kuşağınsa, bugün “Z kuşağı” konser dinleme adabına riayet etmiyor diye yakınmak yerine belki onları anlayıp bir anlaşmaya varmamız gerekir. Sonuçta telefonlarıyla ya da gürültülü müzik çalınan ortamlarda zaman geçireceklerine klasik müzik konserine geliyor olmaları bile değerli. Varsınlar bölüm aralarında alkışı patlatsınlar; belli ki çağdaş iletişim angajmanlarında “Z’Alkış” diye yeni bir başlık açmanın, kendi yetiştirdiklerimize saygı duyarak var olduklarını ifade etme hakkını teslim etmenin ve müziğe onay verme tarzlarına onay vermenin zamanı gelmiştir. Ya da Sümerler zamanına takılı kalabiliriz?



(1) Şapçı AZ: Konser Adabı.

<http://bricoyunu.blogspot.com/2012/11/konser-adab.html>

Erişim: 11.11.2012

(2) Can HZ: Klasik Müzik Konserlerinde Alkış Sorunu.

<https://www.muzikguncesi.com/2020/05/klasik-muzik-konserlerinde-alks-sorunu.html>

Erişim: 26.5.2020

(3) Tansel M: Mevsim Açılırken Genç Konser İzleyicilerine Kılavuz.

<https://www.sanattanyansimalar.com/yazarlar/mina-tansel/mevsim-acilirken-genc-konser-izleyicilerine-kilavuz/1473/>

Erişim: 8.10.2017)

## Geçen bilmecenin yanıtı



Kaplardan ayrılan boruların birleşim yerlerine bakalım. 1 nolu kaptan sola ayrılan boru ile 3 nolu kaptan sağa ayrılan borular tıkalı. O halde su yalnız 5 nolu kaba akıp onu taşıracaktır.

Değerli dernek üyelerimiz ve komşularımız... (1)

15 Ocak Pazar günü yapılan Genel Kurulumuzda, Suat Ilgaz Bey komşumuzun ilgisine teşekkür ediyor ve ".....toplanan atık miktarının artmasında yararlı olabileceğini değerlendiriyorum." görüşüne karşı bir açıklamada bulunmak istedim.

Bilindiği gibi derneğimiz kuruluşundan bugüne öyküler yazıp, değerler üreten; kayıt altına alıp paylaşan bir Sivil Toplum Örgütü olmuştur. Suat Bey komşumuz haklı, yaptığımız faaliyetler ile ilgili olarak amacımız, edindiğimiz deneyimler ya da ortaya çıkan değerlerin arka planı hakkında bilgi paylaşımında da bulunmamız gerekirdi diye düşündüm. O nedenlerle derneğimizde çok farklı atıkların toplanması dönüştürülmesine karşı, sadece doğa ve insan sağlığını doğrudan etkileyen:

- Evlerde tüketilmeyen ilaçların güvenli bertarafı,
- Plastik atıkların toplanması ve geri dönüşümü arkasındaki gerçeklik,
- Evsel organik atıkların kaynağında ayrıştırılarak toplanması ve dönüştürülmesi konularında deneyimlerimizi ve birikimlerimizi paylaşmak istedim.

- Tüketilemeyen ilaçların güvenli bertarafı: Aslında konuya ilgimiz, bir komşumuzun bundan üç yıl önce, "Her türlü atıkları topluyorsunuz, ben kullanım süresi geçmiş ilaçları hiçbir sağlık kurumuna veremedim; çöpe de atmak istemiyorum" söylemi ile derneğimize bir poşet dolusu ilaçla gelmesiyle başlamıştı. Tabii "Biz toplamıyoruz" diyemezdik ve aldık.



Mahallemizde bir durum tespiti yapmak üzere üç sorudan oluşan küçük bir anketle üyelerimize kullanılmayan ilaçları ne yaptıklarını sorduk. Gelen cevapların % 87'sinin "Çöpe atıyoruz, lavaboya, tuvalete döküyoruz ya da ne yapacağımızı bilmiyoruz" olması bizleri harekete geçirdi.

Çalışmalarımızda bireysel başvurularda atık ilaçların bazı sağlık kurumlarınca kabul edilmesine karşılık, dernek olarak ilaçların toplanması önünde yasal engeller olduğunu gördük. Ve bu arada konu hakkında bilgi sahibi olan komşularımızın, iki ay gibi bir sürede kullanılmayan ilaçları derneğe getirmesi ile

160 kg lık bir miktar bizlere teslim edilmiş oldu. Bu ilaçları kayıt karşılığı ITC'nin (Invest Trading & Consulting A G- Katı Atık Entegre Tesisi) Sincan tesislerine götürerek, bir defaya mahsus ücretsiz olarak güvenli bertarafını sağladık.

Çankaya Belediyesinin ilgili müdürlükleri, Ankara Eczacılar Odası ve Çevreci Eczacılar Kooperatifi (ÇEKOOP) ile yapılan görüşmelerde soruna yasal zeminde çözüm arayışlarımızı sürdürdük. Dernek yönetimimiz konuyu Ankara Büyükşehir Belediyesi Kent Konseyi Çevre Çalışma Grubuna taşıyarak görüşme gündemine alınmasını sağladı ve Ankara Eczacılar Odasının desteği ile ABB Kent Estetiği Daire Başkanlığınca alınan karar gereği Ankara'nın 19 İlçesinde, isim ve iletişim bilgileri verilen 198 Eczaneye, Atık İlaç Kutusu yerleştirme uygulamaları başlatıldı.

## ATIK İLAÇLAR DOĞAYI KİRLLETMESİN

**ATIK İLAÇ**      **ÇÖPE DEĞİL**      **ÇEVRECİ ECZANEYE**

Artık ihtiyacınız olmayan veya son kullanım tarihi geçmiş ilaçlarınızı çöpe atmıyıp aşağıdaki eczaneye teslim edebilirsiniz.

**YENİ GÖKKUŞAĞI ECZANESİ – Atrium İş Merkezi**

Kısa sürede Çiğdem Mahallesinde de Yeni Gökkuşuğu Eczanesi'nde Atık İlaç Toplama Kutusu yerleştirilerek, çalışmalarımız amacına ulaşmış oldu. Yetmedi, projenin yaşamını sürdürmesi için sahiplenilmesi gerekiyordu. ÇEKOOOP desteğinde üç farklı okulda 110 öğrencimize, eğitim ve atölye çalışmalarına alınmalarını takiben arkadaşlarına ve ailelerine bilgi taşıma, paylaşma belgesi olarak "İlaç Dedektifi" sertifikaları dağıtıldı. Okul yöneticilerinin diğer sınıflara da benzer eğitimin verilmesi talebi de bizleri memnun etti.



Atık ilaçların, İklim Çevre ve Şehircilik Bakanlığının yasal düzenlemelerinde tehlikeli atık kapsamında tanımlanması; toprak ve yeraltı su kirliliğinde belirleyici olmasına karşılık konunun sahipsiz olmasını dernek olarak çok önemsiyoruz. Ve bu nedenlerle ülke genelinde, büyükşehir ve ilçe belediyelerinde

de bu uygulamaların yaygınlaşmasını diliyoruz.

Bilgilendirme notumuzun ikinci bölümünde plastik atıkların toplanması ve geri dönüşümünün gerisindeki gerçekler konusunda paylaşımında bulunacağım.

#### **Atık ilaçların bırakılabileceği eczane listesi:**

[https://www.cigdemim.org.tr/wp-content/uploads/2021/11/eczane\\_listesi.pdf](https://www.cigdemim.org.tr/wp-content/uploads/2021/11/eczane_listesi.pdf)



" İyi insanlar Cennete gider " denir, ama iyi insanlar nereye giderse gitsin "Cennet" orası olur, Dili, Dini, Rengi, Irkı ne olursa olsun, iyiler her zaman iyidir...

## YATAĞA BAĞIMLI HASTA BAKIMI HAKKINDA KÜÇÜK İPUÇLARI – 7

### H. Fatoş GÜR – DÜNYA1 VADİ SİTESİ C6/2 BLOK

Değerli Komşularım,

Geçen ayki yazımda hasta yatağı türleri ve özelliklerinin detaylarıyla anlattıktan sonra, bu yazımda hastanın konforu için kullanılan **yastıklar** konusuna değinmek istiyorum. Zira yatağa bağımlı hasta bakanlar çok iyi bilir ki, yatak ne kadar rahat olursa olsun, **hastanın aynı pozisyonda kalmaması, yaraya meydan verilmemesi** açısından, pek çok yastık kullanılmalıdır. Bunlara **hasta denge yastıkları** denir.

Günümüzde artık eski pamuklu ve yünlü yastıklar yerine, elyaf, visco gibi yastıklar kullanılmaktadır. Ancak bu türler, **hastanın pozisyonlanması** sırasında **form değiştirmekte, kaymakta, terleme** yapmaktadır. Şimdi ayaklardan başlayarak, başa kadar kullanılacak yastıkların özelliklerine bir bakalım.

#### Ayak ve Bacak Desteği Olarak Kullanılan Yastıklar

##### *Topuklar ve ayak bilekleri*

Yatan hastalarda yaraların ilk başladığı yerlerden biri olan **topuklar ve parmaklar**, özel bir dikkat gerektirir. Örtü ve yorganın altında kaldığı için, dikkatlerden kaçabilir. Sık sık kontrol edilmeli, **her gün ayaklara kremlerle masaj yapılmalıdır**. Bu masaj, dolaşımı hızlandırarak, o bölgelerin kanlanmasını sağlar. Hasta sırt üstü yattığında, doğal olarak topukları yatağa değer. Üstüne yorgan ve battaniye örtüldüğü için, onların ağırlığı da, topuk ve parmaklara basıncı arttıracaktır. Ayrıca hastaya çorap giydirildiğinde (çorapların bilek kısımlarına mutlaka bir kesik atılarak, çok gevşek olması sağlanmalıdır), parmaklar çorapların sıkıştırması ile birbirine temas edecek, **parmak aralarında** dikkati çekmeyen kızarıklıklar, daha sonra da yaralar oluşacaktır.

Bunları önlemek için, yukarıda da bahsettiğim gibi kremlerle (Silverdin veya Hametan) **masaj** yapılmalı, **parmakların aralarına** küçük gazlı bez parçalarının içine pamuk konularak, minik spançlar yerleştirilmeli, bunlar her gün değiştirilmelidir.

**Topuklar** ise en önemli bölgelerdir. İnternette topukları korumak için önerilen aşağıdaki resimlerdeki gibi aparatlar olsa da (bunların çoğu ayak bileğinde terlemeye yol açar), ben annem



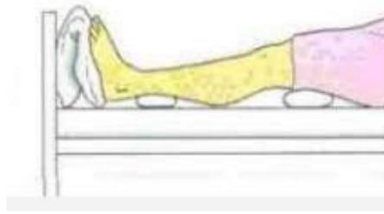
için yumuşak küçük yastıklar veya elyaf / yumuşak yastık kullandım. **Yastık, topukları dışarıda bırakacak şekilde ayak bilekleri altına yerleştirilir. Böylece yatağa temas etmesi engellenir.**



Ancak uzun süreli yatışlarda, **ayakların** uç kısımlarından itibaren aşağı **bükülmeye / düşmeye** başladığı görülecektir. Bu durumu önlemek için aşağıdaki resimlerdeki gibi ortopedik çözümler (**ayak / bilek ortezi**) önerilirse de, bunlar hastalar için pek rahat değildir.



Bunun yerine, **karyolanın ayak ucuna dayanan büyük bir yastıkla ayağı desteklemek**, daha rahat bir çözüm olur.



### **Dizler**

Öncelikle hasta **sırt üstü yatarken**, bacaklarının ve dizlerinin **dümdüz olmaması** gerekir. Dizlerin altına, aşağıdaki resimdeki gibi **dizleri hafifçe bükülü** pozisyonda ve ayırık tutacak (asla bitişik olmamalı), **yumuşak bir yastık** kullanılmalıdır. Resimde, sünger ya da visco bir yastık kullanıldığı görülüyor. Ancak **çok gevşek olmayan elyaf yastık** da kullanılabilir. Pamuk ya da yün yastıklar, bir süre sonra sıkışıp sertleşeceğinden, tercih edilmez.



Bir başka destek yastığı da, yine aşağıdaki resimde görülen türdür. Bu yastık ile dizler biraz daha fazla bükülebilir ve kısa süre sonra da yastık yardımı ile **hasta rahatça sağa ya da sola döndürülebilir**. Ancak yine topukların yatağa değmemesine özen gösterilmelidir.



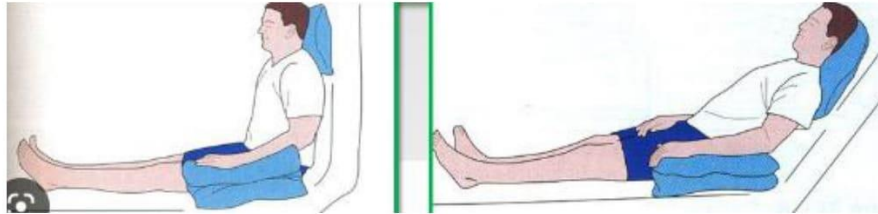
### **Sırt ve bel desteği**

Motorlu/elektrikli karyolaların baş kısmı kumanda ile rahatça kaldırılabilir. Ancak buna rağmen **hasta sağa, sola, aşağı kayabilir**. Bunun için mutlaka hastanın sırtına iki yanını



destekleyebilen **bilgisayar yastığı** kullanılmalıdır. Böylece iki yana kaymadan, sırtın dik durması sağlanabilir.

Sırt kaldırılıp bilgisayar yastığı ile desteklenirken, hastanın başının arkasına da yumuşak bir yastık konulmalıdır. Aksi halde hasta başını dik tutabilmek için çaba sarf edecek ve çok yorulacaktır.



---

### Baş desteği

*Burada mutlaka üzerinde durmak istediğim bir ayrıntı var. Özellikle yutkunma zorluğu olan hastalara ağızdan sıvı gıda verilirken, üst bedenın açısı 90 derece olsa bile, baş yastığının üzerine boyun kısmına gelecek şekilde küçük bir seyahat yastığı konulup, çenenin göğüseye doğru biraz daha eğilmesi sağlanmalıdır ki, yutkunma sırasında sıvının hava yoluna kaçması önlenebilsin, hastanın aspire olmasının önüne geçilebilsin.*

---

İnternette de bulabileceğiniz değişik sırt destek aparatları olsa da, kullanımları pratik ve olumlu sonuç vermemektedir. Gördüğünüz gibi, hastayı her iki yanından desteklememektedirler.

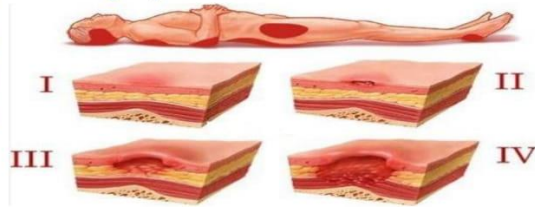


Elektrikli karyola kullanılmıyorsa hasta, **karyolanın başına doğru çekilerek** (daha sonraki yazılarımda, hastanın nasıl kolaylıkla çekilebileceğini de ayrıntılarıyla anlatacağım), arkasına **pamuklu** büyük bir **dayanma yastığı** ve yumuşak **baş destek yastığı** konulmalıdır.

---

### Bası yarası

*Hastaların oturur pozisyona getirilmesi için kullanılan bu yöntemler sırasında çok daha önemli bir sorun ortaya çıkabilir. Hastanın bütün ağırlığı kalçalarına bineceği için, yavaş yavaş aşığı doğru kayar, ağırlık kuyruk sokumuna biner ve sürekli kontrol edilmezse, kısa süre sonra bası yarası (dekübit) oluşur. Bası yarası aşığıda görüldüğü gibi önce hafif bir kızarıklık şeklinde başlar. Sonra minik bir yara olarak görünür. Bu minik yara görüldüğünde, aslında derinin altında bir enfeksiyon başlamış demektir. Hasta yakını derhal tespit edemezse, hasta hastaneye götürülüp, doktor deriyi kaldırdığında, deri altında kocaman, kötü kokulu bir yara ile karşılaşılır (daha sonraki yazılarımda bu tür yaralarla başıetmenin yollarını da aktaracağım).*



*Bu tür yaralar, alttaki resimde görüldüğü gibi, sadece kuyruk sokumu değil, yere temas eden pek çok yerde de görülür. O nedenle hastanın her gün birkaç kez çevrilmesi, vücudunun kontrol edilmesi, kan dolaşımının sağlanıp derinin sağlıklı kalabilmesi için kremlerle masaj yapılmalı, eklemler egzersizle hareket ettirilmelidir (egzersizler internetten rahatlıkla bulunabilir).*



Bası yarası olmaması için önerilen simit şeklindeki destekler, ne yazık ki hasta için **çok rahat olmayıp, kaymakta, kenar kısımları kuyruk sokumuna denk gelerek, yine yaraya neden olabilmektedir.** Ben kısa süre deneyip, hemen vaz geçmişim. Bu nedenle, hastanın sık sık pozisyonunun değiştirilmesi gerekmektedir.



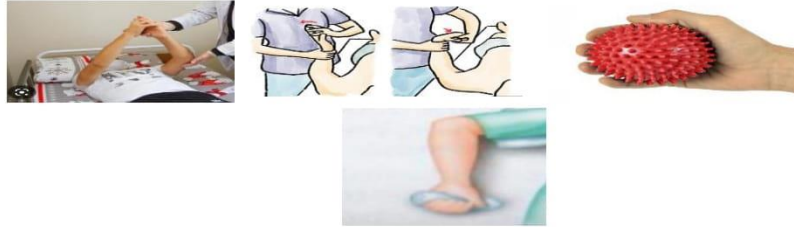
#### **Kol desteği**

Hasta ister yatar isterse oturur pozisyonda olsun, kolları, elleri ve omuzları mutlaka yumuşak yastıklarla desteklenmelidir. Kollar vücuda bitişik olmamalıdır. Bunun için **küçük seyahat yastıklarından** yararlanılabilir.

Hastanın elleri karnının üzerinde olduğunda da, ellerin altına küçük bir yastık konulmalı, **terleme engellenmelidir.**

**Avucun içine** mutlaka parmakları ve avucu açık tutacak yumuşak ve pamuklu kılıfı olan **top şeklinde** bir ürün veya **gazlı bez içine pamuk konularak hazırlanacak bir spanç** yerleştirilmelidir. Bu tedbir, ellerin kasılıp, kapalı kalmasını da önleyecektir. Ve elbette, parmak ve ellere kremlerle **masaj** yapılması ve **egzersiz** çok önemlidir.

#### **Hastanın pozisyonlanması ve desteklenmesi**



Yukarıda, hastanın **sık sık (2 saatte bir) pozisyonunun değiştirilmesi** gerektiğini vurgulamıştım. Aşağıdaki görsellerde, hastanın konumlandırılabilceği çeşitli pozisyonlar verilmiştir. Görüldüğü gibi, hasta hangi pozisyonda olursa olsun, mutlaka **büyük/küçük yastıklarla** desteklenmelidir.



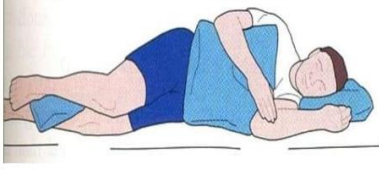
Aşağıdaki görselde, hasta **30 ve 60 derece açıyla** yan yatırıldığında, **ayak, diz ve sırt desteğinin** nasıl yerleştirilmesi gerektiği çok güzel gösterilmiştir. Ancak bu destek yastıkları konusunda da **kendi deneyimimi** paylaşmakta yarar görüyorum.



Medikallerde, daha önce de belirttiğim gibi, visco, sünger, elyaf vb destek yastıkları bulunur. Fermuarlı kılıfları ile hijyenin daha kolay sağlanabileceği belirtilir.

Ancak bu ürünler buldukları yerde **kolaylıkla kayar**. Bu nedenle, ben özellikle sırt desteğinde mutlaka **uzun ya da yuvarlak pamuk yastık** kullandım. Pamuk yastık, yumuşak olmadığı için hastanın altından kaymaz ve uzun süre pozisyonunu korumasına yardım eder.

Aşağıdaki görselde de, hasta yan yatarken bile **kolunun pozisyonunun sağlanabilmesi** için büyükçe bir yastığın kullanıldığını görüyoruz. Yine bu yastığın da, pamuklu olmasında büyük yarar vardır.



Çok uzun süreli olmamak kaydıyla, yan pozisyonundaki hastayı rahat ettirebilmek için aşağıdaki görseldeki gibi **kavisli uzun yastık** da kullanılabilir.

Tüm kullanılan **ürünler ve ürünlerin kılıfları pamuklu kumaştan** olmalı. Kesinlikle sentetik bir ürün kullanılmamalı.



Değerli komşularım, önümüzdeki yazı ve yazılarda **hastanın pozisyonunun kolaylıkla değiştirilebilmesi** için alınabilecek küçük önlemler, **yatak koruyucular** vb konularla ilgili önemli ipuçlarını ele alacağım.

**Sorularınız olursa, [diyabetikkedi@gmail.com](mailto:diyabetikkedi@gmail.com) e-posta adresimden bana ulaşabilirsiniz. Elimden geldiğince destek olmaya çalışırım.**

**Sağlıkla kalın...**

Ocak ayında Duvarların Ardında belgeselini yönetmeni Enver Arcağ ile birlikte izledik.

Belgesel Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. Yılına Doğru: Ankara-Çankaya'daki Türk ve Yabancı Misyonların 50 Yıllık Diplomatik İlişkileri (1920-1970) projesi kapsamında hazırlanmış. Proje Ankara'daki Diplomatik Misyonlar başlıklı bir konferans ve aynı başlıklı sergi ile konuyu odağına alan, İngilizce ve Türkçe dillerinde hazırlanan kitaplar da projenin ürünleridir.

Proje Türkiye ve AB Arasında Koruma ve Diyalog-II (CCH-II) Hibe Programı kapsamında Avrupa Birliği tarafından finanse edilmiş olup Ankara Filateli ve Kent Araştırmaları Derneği, Koç Üniversitesi Vehbi Koç Ankara Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (VEKAM), Bilkent Üniversitesi Tarih Bölümü, Rahmi M. Koç Müzesi Ankara, Çankaya Belediyesi ve Bulgar Filatelistler Birliği ortaklığıyla yürütülmüş.

Belgesel, Kurtuluş Savaşı yıllarında Ankara'ya gelerek çalışmalarına başlayan yabancı diplomatik misyonların, Ankara'daki kuruluş dönemi öykülerini anlatıyordu.

Duvarların Ardında belgeseli bize Kurtuluş Savaşı'nı, Mustafa Kemal'i, yeni Cumhuriyeti ve Ankara'yı yabancı diplomatik misyonların gözünden görme olanağı sağladı.



Filmde büyükelçilerin ve üniversitelerden tarihçi öğretim görevlilerinin görüşlerini de dinledik. Ülkelerin diplomatik girişimlerinin, yeni başkent mimarisine, kültürüne ve sosyal hayatına etkilerini özgün müzik ve görseller eşliğinde izledik.

Belgesel gösteriminden sonra yönetmeni Arcağ ile yaptığımız söyleşide projeye, filme ilişkin söyleştik, sorular sorduk.

Farklı belgesel ve yönetmenleriyle buluşmaya devam edeceğiz.

## **YAZIM KURALLARIYLA İLGİLİ TESTİN YANITLARI**

- 1- d *Doğrusu: Hangisinde katkı olmadığını söyle de bilelim.*
- 2- c -
- 3- a *Doğrusu: Bilgisayar ekranında çentiğın ne işi var?*
- 4- b -
- 5- c *Doğrusu: Cüzdanındaki bütün parayı kaybetmiş. Çaldırması mı, yoksa düşürmüş mü belli değil.*



# ÇİĞDEMİM EĞİTİM, ÇEVRE VE DAYANIŞMA DERNEĞİ

## MİSYON (ÖZ GÖREV)

Mahalleli olma kültürünü yaygınlaştırarak; mahalle sakinlerinin yaşam kalitesini yükseltmek ve karar alma süreçlerinde etkili olmak.

## VİZYON (ÜLKÜ)

Mahalleli olma ve dayanışma kültürünün etkin olduğu, bölgesel ve ulusal karar alma süreçlerinde etkili olan, yaşam alanlarıyla farklı özellikteki bireylerin (yaş, cinsiyet, engelli) mutlu olduğu bir mahalle olmak.

## Değerlerimiz

**Şeffaf:** Dernek, karar ve uygulamaları ile ilgili her türlü bilgi ve belgeyi paylaşır.

**Gönüllü:** Derneğin tüm çalışmaları gönüllülük esasına dayanır.

**Dayanımcı:** Dernek, uygulamalarında; çevreye ve toplumsal olaylara duyarlı, yardımsever, paylaşımcı ve özverili bir yaklaşım sergiler.

**Ön yargısız:** Dernek tüm uygulamalarında önyargısız davranır. Farklı fikir, görüş ve önerilere açıktır.

**Siyasi partilere karşı tarafsız ve bağımsız:** Dernek, farklı siyasi görüşlere saygılıdır, eşit mesafede durur.

**Katılımcı:** Dernek, kararlarını katılımcılık anlayışı ( ilgili tüm taraflar, kadınlar, çocuklar, engelliler, yaşlılar vb. ) ve uzlaşılı ile alır. Misyon, vizyon ve değerleri doğrultusunda toplumsal karar alma mekanizmalarına katılır. Mahalleyi ilgilendiren her konudaki kapsamlı çalışmayı, ortak anlayış, işbölümü, yetki ve sorumlulukları belirleyip kabul gördükten sonra yurttaşlık bilinci ile ele alır.

**Öncü:** Dernek örnek uygulamaları ile toplumda ve çevresinde öncü bir rol üstlenir.

**Öğrenen Bir Organizasyon:** Değişim ve gelişime açıktır, bunun için tüm fırsatları değerlendirir.

**Mahalleli olmak demek; Mahalleli olma ruhuyla (dayanışma, birlikte yapma, hareket etme ve iyi komşuluk), örgütlü yapıyla, tüm karar süreçlerine dahil olmak, mahallesinin yaşam kalitesini yükseltirken otoritelere ve diğer örgütlenmelere yardımcı olmak.**